

Odločen odgovor glavnega kandidata EL A. Wakouniga

nt
naš tednik

Haider je minulo nedeljo na volilnem zborovanju koroške FPÖ svaril pred „postopno slovenizacijo Koroške“, in še posebej pred „zahrbtno slovenizacijo koroškega šolstva“.

Glavni kandidat EL Andrej Wakounig mu je takoj primerno odgovoril: v izjavi za tisk je svaril pred „postopnim okuženjem Koroške z desnim ekstremizmom“.

Nadalje je glavni kandidat EL poudaril: „Če Haider že na začetku volilnega boja stavi na nacionalno karto, potem to samo dokazuje, da mu je že zmanjkalo tem.

Zaradi nezadostne manjšinske politike koroških oblasti ima narodna skupnost težave, da se ohrani. Zato je Haiderjev strah pred Slovenci z najnižje police.“

Številka 5 Letnik 46 Cena 10,— šil. (25,— SIT)
petek, 4. februar 1994

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Sturmova izjava razburila duhove

Izjava predsednika Zveze slovenskih organizacij, da ni koroških Slovencev, je močno razburila duhove. To ne samo na Koroškem (glej tudi stališče glavnega kandidata EL Andreja Wakouniga), temveč predvsem tudi v Sloveniji. Po vsej verjetnosti že prihodnji teden se bo s tem ukvarjal zunanje-politični odbor slovenskega državnega zbora. Prejšnji teden pa je Jelinčič obvestil o tem slovenski državni zbor v obliki parlamentarne pobude.

Sturmova izjava je široko odmevala tudi v slovenskih medijih.

„Planina v sliki“ v Mohorjevi knjigarni v Celovcu.

Slovensko planinsko društvo s predsednikom Hanzijem Lesjakom na čelu je v Mohorjevi knjigarni odprlo 24. januarja razstavo slik, ki so jih vposlali planinci na razpis fotografskega natečaja. Ob navzočnosti prvega kandidata EL Andreja Wakouniga in lepega števila planincev so razdelili tudi nagrade. Prvo je dobil Ciril Ambrož iz Slovenije, drugo je zasedel dipl. inž. Mihi Hrobath iz Št. Lenarta pri sedmih studenčih, tretje pa Miha Travnik iz Malčap v Podjuni. Slike so še na ogled ob delavnikih. Po razstavi bodo prenovili knjigarno od tal do stropa...

POGOVOR

Ingrid Zablatnik kandidira v volilnem okolišu I (Celovec dežela in mesto) na 1. mestu.

GOSPODARSTVO

Trgovski forum gospodarske zbornice, ki ga organizira dipl. trg. Habernik, je bil tudi tokrat zelo odmeven.

Ingrid Zablatnik

Verodostojna zaveznica koroških Slovencev

V volilnem okolišu I (Celovec-dežela in Celovec-mesto) kandidira za EL na 1. mestu Ingrid Zablatnik, občinska odbornica iz Bilčovsa. Kot Nemka iz Zgornje Avstrije ne pridiga samo dvojezičnosti, ampak jo tudi živi.

Pogovor pripravil Janko Kulmesch

Andrej Wakounig, glavni kandidat EL:

„Sturm odpisal koroške Slovence“

„Sturmova izjava, da ni koroških Slovencev, je zame vrh večletnih poizkusov, kako načrtno pasti v hrbet rojakom, ki so ostali zvesti slovenski narodni skupnosti. Mnogi od njih so prav zaradi svoje zvestobe slovenskemu narodu morali veliko pretrpeti. Npr. izseljenci, ki so morali čez noč zapustiti svoje domove, ali tisti koroški Slovenci, ki so v oboroženem boju proti Hitlerju bili v stalni življenjski nevarnosti oz. so morali žrtvovati svoje življenje. Že takrat so obstajali načrti napraviti Koroško ‚slovenenrein‘ — kakor so tudi po podpisu državne pogodbe nadaljevali s poizkusi Slovence popolnoma asimilirati. Da te nakane niso uspeli, so mdr. zabranile osrednje organizacije, ker so narodno zavest dosledno zagovarjale kot vrednoto.

Če so nemškonacionalne

skupine blatile naše ljudi zaradi njihove zvestobe narodu, so se slovenske organizacije vedno in enotno temu uprle. Tembolj sem ogorčen, da začne tajiti slovensko narodnost na Koroškem sam pred-

sednik Zveze slovenskih organizacij. Sicer smo iz njegovih ust v zadnjih letih že večkrat slišali podobne izjave. Z zadnjo trditvijo, da koroških Slovencev ni, pa je dr. Sturm moral odpreti oči celo tistim,

ki doslej niso hoteli ali mogli verjeti, da zanika in odklanja slovensko narodnost.

Zato se tudi ne čudim, zakaj dr. Sturm odklanja vsakršno obliko samostojnega nastopanja, predvsem na političnem in gospodarskem področju. Njegovo naravnost bolešno pridiganje brezpogojne integracije v večinske stranke postaja tako še bolj očitno.

Vsem, ki jim je slovenski živelj na Koroškem še količkaj pri srcu in ki se nočejo sprijazniti s trditvami, da ni koroških Slovencev, pozivam, da dajo politiki raznarodovanje jasno odpoved. V vprašanju narodnostnega obstoja naj bi si bili vsi enotni — ne glede na to, ali je kdo bliže Zvezi slovenskih organizacij ali kaki drugi organizaciji.“

V § 2 pravil ZSO („namen“) piše, da ima ZSO nalogo zastopati v smislu člena 7 ADP interese slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Nadalje piše, da zastopa ZSO interese koroških Slovencev v sosvetu.

Iz tega sledi: izjava predsednika ZSO dr. Sturma, da ni koroških Slovencev, jasno nasprotuje pravilom ZSO oz. jih krši. Če pa po Sturmju „koroških Slovencev ni“, se zastavlja vprašanje, kdo ga je volil za predsednika ZSO, koga on zastopa in kdo ga plačuje. Prav tako se zastavlja vprašanje, kako more biti zastopnik slovenske narodne skupnosti v sosvetu, če pa Slovenci „ne obstajajo“.

Na te moje politične pomisleke dr. Sturm ni odgovoril. O njegovi trditvi, da sem v televizijski razpravi („Club 2“) 24. 10. 1991 zagovarjal stališče o eni koroški kulturi, pa naslednje: vodja razprave dr. H. F. Mayer je skušal od mene slišati, zakaj so melanholične tako slovenske kakor nemške koroške pesmi. Dejal sem, da sta obe melanholični. Zakaj sem to rekel? Po mojem sta zato melanholični, ker so Slovenci-asimilanti ustvarjali nemške narodne pesmi s slovensko melanholičnostjo.

Lenart Katz, predsednik KPD „Drava“

Naš tednik: Ti si Nemka iz Zgornje Avstrije in si se naučila slovenščine. Zakaj?

Ingrid Zablatnik: Kakor je znano, sem poročena s koroškim Slovincem, naša družina pa živi v dvojezični občini. Slovenščine sem se naučila ne samo zato, ker je zame samoumevno, da naj bi na dvojezičnem ozemlju vsi obvladali oba deželna jezika. Zame je znanje slovenščine pomembno tudi za družinsko življenje. Če bi znala samo nemško, bi s tem zapostavljala posebej še otroke.

Tebe pa ne poznamo samo kot ženo, ki je dosledna v svojem prijateljstvu do slovenske narodne skupnosti. Poznamo Te tudi kot zelo angažirano narodnopolitično aktivistko. Kako so se začela Tvoja prizadevanja za enakopravnost koroških Slovencev?

Začelo se je s cerkvenim davkom. Zahtevala sem dvojezične obrazce, reakcija s strani pristojnega urada pa je bila zelo žalostna. Grozili so celo z zaporom in odvzemom poslovne sposobnosti (Entmündigung). Moram priznati, da sem dejansko imela strah. Navsezadnje sem kljub temu uspela.

Prej si omenila otroke. Si se tudi na področju otroške vzgoje zavzemala za narodno enakopravnost?

Ker smo doma od vsega začetka bolj ali manj govorili samo slovensko, se je zastavljalo vprašanje, kako bo zadeva tekla v otroškem vrtcu in šoli. V bilčovškem vrtcu takrat še ni bilo dvojezične skupine. Zato sva skupno z Reziko Kolter (in v okviru domačega društva SPD „Bilka“) organizirale trikrat tedensko otroške ure. Bile so zelo uspešne. Tako smo postavili občino pod pritisk. Rezultat tega je bil javni dvojezični vrtec v Bilčovsu.

In v šoli?

Ko so moji otroci začeli hoditi v ljudsko šolo, smo ugotovili, da so spričevala samo nemška. Organizirali smo posebno Inicijativo bilčovških staršev — in uspeli smo. Sicer po daljšem, a uspešnem boju. Tudi v tem primeru se vidi kako po-

membna je samoiniciativa. Enako velja za dvojezične obrazce, ki se uporabljajo pri zdravniški preiskavi otrok v vrtcu in ljudski šoli. Brez Inicijative bilčovških staršev teh ne bi imeli. Sedaj želimo doseči, da bi uradni zdravnik za dvojezične okraje obvladal tudi slovenščino.

Ti si občinska odbornica EL. Zakaj sodeluješ ravnopri, in ne na primer pri SPÖ?

Ker sem takoj ugotovila, da je v večinskih strankah pripadnik večinskega naroda več vreden kakor pripadnik slovenske narodne skupnosti. To velja za vse večinske stranke. Če vidiš, da v strankah nisi enakopraven, se moraš osamosvojiti, ako hočeš v korist manjšine kaj doseči. Sicer pa mi narekuje moje krščansko prepričanje: biti za enakopravnost pomeni zanjo se tudi aktivno zavzemati!

Za kaj se EL še posebej zavzema v občinskem odboru?

Naj povem, da je v Bilčovsu EL nastala predvsem zato, ker občina s slovenskim socialističnim vodstvom ni hotela postaviti dvojezičnih krajevnih napisov. Teh sedaj še vedno ni, razen v Moščenici, ki pa je dobila dvojezično tablo pod pritiskom vaščanov. Seveda se bo EL zavzemala za napise tako dolgo, dokler ne bo postavljena zadnja dvojezična tabla.

In na občinskih sejah? Tolerirajo slovenščino?

Ko sem na občinski seji prvič spregovorila v slovenščini, mi je to županja skušala preprečiti. Kljub temu sem naprej govorila. Grozili so mi celo s pravno neučinkovitostjo (Rechtsunwirksamkeit) predlogov EL. Vendar se nisem dala ustra-

hovati in še naprej govorim slovensko.

Kaj Ti je poleg narodnostnega vprašanja še pri srcu?

EL je edina, ki se dosledno zavzema za zaščito okolja. Konkreten primer: kot edina stranka se borimo proti tranzitni železniški progi skozi Rož. Nočemo, da bi se na ta način raztrgal Rož oz. zgubil svojo naravno lepoto. Glede kanalizacije pa kot edini zagovarjamo kanalizacijske naprave, ki naj bi bile decentralne in majhne. Dolgoročno so namreč za prebivalstvo cenejše.

Znano je, da se od vsega začetka zavzema tudi za zaprtje JE Krško.

Da je to prav, dokazuje študija, ki so jo izdelali kompetentni strokovnjaki. V njej je zapisano črno na belem: JE Krško ogroža tudi naše ljudi. Politiki sicer govorijo o pomanjkljivostih, vendar pogrešam pri njih odločilne ukrepe. Npr. pomoč Sloveniji pri izgraditvi alternativnih energetskih virov.

Za konec: zakaj se upirajo proti dvojezičnim krajevnim napisom ravnopri, in ne na primer pri SPÖ?

Ker so se docela pokorili stranki in ker stranka od njih zahteva, da morajo upoštevati mnenje večine v deželi. Zato kot Slovenci tudi niso navajeni nastopati samostojno in samozavestno.

Toda Ana Blatnikova pravi, da bo lahko pomagala Slovincem, če bo izvoljena v deželni zbor.

Če Ane Blatnikove že zastopniki SPÖ v njeni domači občini ne podpirajo, je stranka tudi v deželnem zboru ne bi podpirala.

Hvala za pogovor.

OB ROBU POVEDANO

Žitajski župan in župan Železne Kaple, oba od SPÖ, vabita prvovoliilce na koncert skupine Blues Breakers, ki bo 12. marca v hotelu Obir v Železni Kapli. Ob vročih ritmičnih želita mlade volilce prepričati, da naj volijo socialdemokrate. Če že ni delovnih mest, pa naj bo vsaj vroča muzika, si najbrž mislita.

Položaj glede delovnih mest je v teh občinah v vsakem oziru katastrofalen: ni več tovarne Obir in s tem tudi ne okrog 200 delovnih mest, Solida v Žitari vasi je nekdanja zaposlovala nad 150 sodelavcev, sedaj samo še nad 20, IPH ima samo še okoli 40 zaposlenih (prej nad 100), tovarna sveč ICA pa celo samo še okoli 10 (prej 60). Tudi

Blues in svinjska glava — namesto delovnih mest

glede manjših podjetij bi lahko poročali o podobnem žalostnem razvoju. Sicer je nekaj deset delovnih mest nastalo pri izgradnji kapelškega kopališča in pri Obirskih jamah, toda deloma samo v poletnih mesecih. Vrhu tega so turistične nočitve v okraju Velikovec najbolj nazadovale ravnopri v občinah Žitara vas in Železna Kapla.

Seveda bi bilo bolj odgovorno, če bi župana domačo mladino informirala o možnostih njene zaposlitve. Če ni delovnih mest, je tudi muzika odveč. Sicer pa: Ali mora mladina ob tej situaciji v Železni Kapli sploh ploskati „uspešnim“ socialdemokratskim politikom, ki so pri celulozarni v Magdalenu napravili več ko milijardo šilingov, Železno Kaplo in Žitara vas pa „potroštali“ na pozneje?

Konkretnih predlogov v teh občinah tudi ÖVP nima, kaj šele vizij za prihodnost. Edino, kar je v zadnjem času zmogla, je bilo to, da je povabila občane na „Sauschädelschmauß“ v Št. Lipš, od koder je deželni glavar Zernatto odnesel del svinjskega ušesa.

Na žalost se je dal vpreči pred ta predvolilni voz tudi domači župnik in je na „Sauschädelschmauß“ pridno „politiziral“. Mislimo, da bi se predstavniki Cerkve morali odpovedati prireditvam, ki so namenjene propagandi za deželnozborske volitve.

Blues in svinjska glava — ali je to odgovor vodilnih kandidatov večinskih strank na vse probleme, ki tarejo prebivalce velikovškega okraja, prav posebej pa še mladino?

Dvojezični krajevni napisi na Gradiščanskem

Odločalo naj bi ljudstvo...

Tudi na Gradiščanskem se zastopniki SPÖ skupno z FPÖ branijo uradnih dvojezičnih napisov. Med njimi celo predsednik Hrvaškega kulturnega in dokumentacijskega centra Martin Ivančić.

Ivančić je bil tiskovni referent bivšega deželnega glavarja Sipötza. Sedaj zastopa socialiste v občinskem odboru Cogrštofa / Zagersdorf, poleg tega pa je še podpredsednik sosveta za gradiščanske Hrvate. Sosvet sam je že na svoji drugi seji soglasno (torej tudi z glasovi večinskih strank) sklenil, da se naj postavijo dvojezični krajevni napisi. Hkrati je ustanovil poseben pododbor, ki naj bi izdelal predloge o realizaciji tega sklepa.

Doslej pododbor ni izdelal niti enega predloga. Deželni glavar Stix (SPÖ) nasprotuje temu, da bi zvezna vlada določila rok, v katerem naj bi se postavile dvojezične table. Drugi zastopniki SPÖ in FPÖ pa hočejo celó povpraševati občane, ali naj v njihovih občinah sploh pride do dvojezičnih krajevnih napisov. Tako povpraševanje je hotel kot prvi (in doslej edini) doseči Martin Ivančić v občini Co-

GLOSA

Samo slučajno?

Kakor poroča naša sodelavka Agnija Csenar-Schuster, naj bi na Gradiščanskem odločalo o dvojezičnih napisih ljudstvo. To namreč zahtevajo socialistični in FPÖ-jevski funkcionarji. Hrvaški funkcionarji SPÖ ubogajo stranko brez najmanjših pridržkov, ali pa igrajo pri tem celo vodilno vlogo. Tako npr. Martin Ivančić v Cogrštofu.

Podobno argumentirajo slovenski socialisti v bilčov-

škem občinskem svetu. Tudi tam pravijo, naj vaščani odločajo, ali je njihova vas vredna dvojezične table.

Pustiti o postavitvi dvojezičnih napisov odločati ljudstvo – napredna demokratična zahteva? Za nekoga, ki misli samo z glavo večine, morda. Za manjšinsko narodno skupnost je to zajamčena narodna smrt. Večina naj odloča to namreč ne pomeni nič drugega, kot če bi sami priznali Heimatdientu pravico, da odloča o upravičenosti člena 7.

Gradiščansko-socialistična, koroško-socialistična paralela: samo slučajna?

-Kuj-

grštof. Povod za to je bil večinski sklep tamkajšnjega občinskega odbora, ki predvideva za otroški vrtec dvojezičen napis. Proti temu so glasovali Martin Ivančić in njegovi socialistični frakcijski kolegi. Zbirali so podpise in zahtevali referendum o vprašanju: dvojezični napisi vključno dvojezične table v občini Cogrštof – da ali ne? Predlog socialistov o referendumu je občina odklonila.

Da pa se sosvet sploh ukvarja z vprašanjem dvojezičnih krajevnih napisov, je zasluga Hrvaškega akademskega kluba. Lani maja je v tej zadevi predal dunajskemu parlamentu peticijo s 1000 podpisi.

Hrvaški znanstveni inštitut. Bolj razveseljiva vest iz vrst gradiščanskih Hrvatov: te dni so v Železnem ustanovili Hrvaški znanstveni inštitut. Kot zgled mu je v marsičem služil Slovenski znanstveni inštitut na Koroškem. Delovanje hrvaškega inštituta pa se ne bo omejevalo samo na gradiščanske Hrvate, temveč bo obsegalo tudi Hrvate na Slovaškem in Madžarskem. Predmet raziskav – sodelovanje so obljubili številni znanstveniki – bodo predvsem vprašanja zgodovine, kulture, jezika, gospodarstva in etnografije. Predsednik inštituta je mag. Joško Vlašič.

Agnija Csenar-Schuster

VIDA PETROVČIČ

PISMO
IZ SLOVENIJEŽirinovski kot strela z
jasnega neba

Kot strela z jasnega neba je minuli teden v Slovenijo pripotoval prvak ruske Liberalno-demokratske stranke Vladimir Žirinovski in s svojim, za mnoge spornim nastopom ter obnašanjem zasenčil vse slovenske notranje in zunanje politične dogodke. Po nekajdnevem bivanju na Bledu mu je slovensko zunanje ministrstvo svetovalo, naj s svojo skupino čimprej zapusti Slovenijo.

Za marsikoga v Sloveniji je bila ta odločitev pravo olajšanje in je pravzaprav prišla prepozno. Mnogi so še danes prepričani, da temu ruskemu ultra desničarju, in menda celo KGB-jevcu, sploh ne bi smeli dovoliti, da pride v Slovenijo, pa čeprav na zasebno letovanje. V Slovenijo je Žirinovski s svojim spremstvom prišel na povabilo nationalsocialne zveze Slove-

nije iz Velenja, ki jo vodi Matjaž Gerlanc. Z Žirinovskim pa se je za časa njegovega bivanja v Sloveniji, natančneje na Bledu, večkrat sestal tudi prvak slovenske nacionalne stranke Zmago Jelinčič.

Kot so poročali mediji, je Žirinovski s spremstvom — povejmo, da je na decembrskih volitvah v Rusiji s svojo stranko dobil 11 milijonov glasov — v blejskem hotelu Toplice zakuhal kar nekaj škandalov. Njegov osebni telesni stražar je z zobmi grizel kozarce in ostanke metal ob pod, hotelske sončnike je ponoči metal v jezero, sam Žirinovski pa se je neprimerno vedel tudi do nekdanjega lastnika hotela Toplice, ki ga je želel pozdraviti. Skratka, tako kot v Sloveniji, je očitno tudi v Rusiji postkomunistično obdobje naplavalilo v sam politični vrh nove politične primitivce.

Kot so komentirali novinarji, pa so tudi sicer Žirinovskijevi

politični pogledi nekonsistentni, kar pa je pravzaprav dokazal povsod, kamor je prišel, saj v isti sapi govori o miru in grozi z vojno.

Povejmo še to, da je bil to že drugi obisk Žirinovskega v Sloveniji, prvič je bil v deželici na sončni strani Alp novembra leta 1990, ko je prišel na kongres takratne zveze mladine — liberalne stranke, današnje liberalno-demokratske stranke na čelu z Drnovškom. In ko že govorimo o Drnovškovi stranki, povejmo, da so se časnikarji že spomnili novo ime za novo stranko, ki bo povezovala socialiste, zelene, demokrate in liberalce pod vodstvom Drnovška. To bo SZDL, tako kot nekoč.

Kakšna pa bo usoda združevanja na desnici, potem ko so se lani po volitvah krščanski demokrati kocbekovski odločili za sedanjo koalicijo z levico, tega pa ne ve nihče.

ZADNJA VEST

Dr. Franci Zwitter umrl

V noči od srede na četrtek je umrl dolgoletni predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter. Lani 10. oktobra je še praznoval svoj 80. rojstni dan. Ko smo z njim vodili za NT daljši pogovor, si nismo mogli predstavljati, da se bomo morali tako hitro za vedno posloviti od njega.

Vdovi, hčerki in sinu izrekamo iskreno sožalje. (Več o rajnem prihodnjic.)

Trojezični napisi na mlečnih proizvodih

Posebno pozornost vzbujajo napisi na mlečnih produktih Zgornjekoroške mlekarne (OKM), saj so ti dosledno trojezični. Na osnovi nove ureditve na mlečnem trgu imajo odslej trgovine možnost, da si lahko same izberejo mlekarino, pri kateri dobivajo proizvode. Zgornjekoroška mlekarina je s trojezičnimi napisi kot prva storila pomemben korak v smer alpsko-jadranskega gospodarskega prostora. Za marsikaterega trgovca na dvojezičnem območju južne Koroške pa je to bil tudi povod, da se je odločil prav za proizvode te mlekarne.

Trgovski forum – uspešen in odmeven

Deželni gremij za zunanjo trgovino Koroške gospodarske zbornice je minuli ponedeljek vabil na trgovski forum pod geslom „Evropartnerji v prostoru Alpe Jadran – naše možnosti za prihodnost“. Prireditev je bila izredno odmevna in uspešna. Vodil jo je predsednik deželnega gremija dipl. trg. Joza Habernik.

■ Piše Jozef Picej

Predsedniku dipl. trg. Haberniku je uspelo pridobiti kot predavatelja dr. Petra Schmidhuberja,

finančnega komisarja Evropske unije. Sodelovali pa so tudi državni sekretar dr. Ivo Banič (zastopal je predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška), deželni glavar dr. Christof Zernatto, predsednik Koroške gospodarske zbornice Karl Koffler in njegov kolega iz Vidma (Udine) Guglielmo Querini.

Dr. Schmidhuber je poudaril, da se Avstriji ni treba bati velike EU, ker je njeno gospodarstvo eno najbolj razvitih v Evropi. Tudi narodne identitete ne bo izgubila, saj naj bi po pogodbi, sklenjeni v Maastrichtu, bila prihodnja Evropa predvsem „Evropa regij“. O državah nekdanjega COMECON-a je menil, da bi njihov prehitel pristop imel negativne posledice tako zanje kakor za EU. Treba je z njimi skleniti posebne pogodbe. R Slovenija in EU sta podpisali kooperacijski sporazum lani septembra. Slovenski državni sekretar dr. Banič je omenil restriktivne carinske ovire s strani Avstrije nasproti Sloveniji in neenake pogoje za slovenske proizvode in

storitve v Avstriji. „Te odstraniti bi bil prvi korak Slovenije v evropsko integracijo,“ tako dr. Banič. Slovenija naj bi do leta 2000 postala zrela za EU.

Predsednik Koroške trgovske zbornice Koffler je poudaril pomen slovenskega trga za Koroško. Leta 1993 je Avstrija uvozila v Slovenijo za več ko 8 mrd. šilingov. Koffler: „Koroška naj postane središče gospodarskih pretokov v prostoru Alpe-Jadran.“

Predsednik Gospodarske zbornice Videm Querini se je izrekel za podporo manjših in srednjih podjetij. Teh je tako na Koroškem kakor v Furlaniji-Juljski krajini nad 90 %. Querini je tudi napovedal odprtje informacijskih birojev Koroške gospodarske zbornice v Vidmu in videmske v Celovcu.

Da je lahko zamisel Alpe-Jadran več ko samo načrt na papirju, je dokazal predsednik deželnega gremija dipl. trg. J. Habernik. Zahvalil se je diskutantom ne samo v nemščini, temveč tudi v slovenščini in italijanščini.

Zgledna odločitev Zgornjekoroške mlekarne je bila za marsikaterega trgovca na dvojezičnem ozemlju povod, da se je odločil prav za njene proizvode.

Foto: Heidi Stingler

Priznanje Hermanu Jägru za 30 - letno delovanje v občinskem svetu

Pretkeli petek sta glavni kandidat EL Andrej Wakounig in župan Foltej Happe počastila Hermana Jägra, ki je bil 30 let odbornik v občinskem svetu občine Škofiče.

V prostorih Posojilnice v Skofičah so se na povabilo EL zbrali nekdanji in aktivni kandidati, da počastijo iz aktivne politike poslavljajočega se odbornika Hermana Jägera. Po 30 letih aktivnega dela je predal funkcijo v mlajše roke Magde Errenst, ki bo kot ženska imela v bodoče opravka z moškim svetom v občinskem svetu. Že pred leti je Errenstova prevzela tudi domače prosvetno društvo Edinost.

V slavnostnem govoru se je Magda Errenst zahvalila v imenu vseh odbornikov, pristašev in volilcev Hermanu Jägeru za 30-letno pošteno delo. Errenst: „Težko bo stopiti v te uspešne stopinje, ki jih je Herman Jäger zapustil v

30 let je bil Hermann Jäger odbornik. Zahvalila sta se mu občina Škofiče in Enotna lista.

zadnjih 30 letih v naši občini. Kot rodoljub in vesten človek si hitro spoznal, da je treba prevzeti odgovornost in delovati za sočloveka. Pri naših ljudeh si s svojim

delom globoko zasidran in priljubljen, ker si deloval na vseh področjih v prid narodne skupnosti.“ To pa je tudi še danes prvi pogoj za vsakega politika, da mu namreč ljudje zaupajo, je dejala nova občinska odbornica Enotne liste Škofiče.

Zahvala Wakouniga in župana Happeja

Predsednik deželne Enotne liste Andrej Wakounig in Ingrid Zablatnik pa sta se v imenu stranke zahvalila Jägeru za delo, ki je bilo v korist celi narodni skupnosti. Wakounig: „Rad bi se ti še posebno zahvalil za to, da si s svojim tridesetletnim delom pomagal ohranjevati slovenski jezik in za-

Spominska plaketa, ki jo je Hermanu Jägeru podelila Enotna lista.

vest prav v obrobnem kraju.“ Magdi Errenst pa je Wakounig zaželel veliko uspeha.

Prišel je tudi škofiški župan Foltej Happe in predal Jägeru priznanje in spominsko plaketo občine. Zahvalil se je Jägeru za konstruktivno sodelovanje z ostalimi frakcijami v občinskem svetu. Župan je izrazil željo, naj Herman Jäger tudi v prihodnje pomaga v občini s svojimi dolgoletnimi izkušnjami.

Slavje se je končalo z dobro kapljico in domačo pesmijo.

Kozji edamer in camenbert iz Rinkol

Marko David iz Rinkol pri Pliberku ima v svojem hlevu štiri koze, kmalu naj bi seštevilo podvojilo. Od tedna do tedna je namreč več povpraševanja po kozjem mleku in siru.

Poroča Silvo Kumer

Gotovo v Podjuni vsak pozna Emila Davida iz Rinkol pri Pliberku, ki je svoj čas prodajal svoje cokle na Bendektijskem trgu v Celovcu in tam še zdaj vsak četrtek stoji s svojimi čebelskimi proizvodi. Njegov sin Marko ima podobno trgovsko žilico, čeravno se je spustil na popolnoma drugo področje.

Po alternativnih kmečkih proizvodih je danes veliko povpraševanja. To je kmalu spoznal tudi Marko in pričel pred dvem letoma gojiti koze. Povpraševanje po

mlečnih proizvodih iz kozjega mleka je že ob začetku bilo višje od zmogljivosti štirih koz. Dnevno dajejo njegove štiri koze približno 12 litrov mleka, odjemalcev pa bi imel lahko za več kot petkrat toliko.

Odkar so takoimenovani alternativni zdravniki odkrili zdravilno moč naravnih kmečkih proizvodov, se vedno več kmetov ukvarja z alternativnim kmetovanjem. Kmetov, ki bi se ukvarjali z rejo koz, še ni veliko, čeprav je povpraševanje po proizvodih iz kozjega mleka veliko. Predvsem ljudje, ki imajo v krvi veliko holesterina naj bi pili kozje mleko in jedli kozji sir, ki vsebuje zelo malo maščobe. Tudi za otroke, ki ne prenesejo kravjega mleka, zdravniki svetujejo kozje mleko. Tako je Marko David lani poleti oskrboval s kozjim mlekom tudi nekaj dojenčkov v okolici.

Proizvajanje sira

Za kozje mleko danes plačujejo odjemalci 20.- šilingov za liter (v primerjavi: ovčje mleko S 30,-/l, kravje mleko S 11,-/l). Boljšo ceno je možno dobiti za kozji sir. Marko David se je specializiral na nekaj vrst sira, med katerimi se najbolj prodaja sveži kozji sir. Proizvaja pa tudi druge, zlahknejše vrste, ko npr. edamer in camenbert. Za kilogram tega sira potrebuje približno 12 litrov mleka. Seveda je s tem povezano veliko dela in potrpljenja.

„V začetku se mi je marsikateri hleb sira pokvaril, ker nisem delal dovolj strokovno,“ pravi David, ki si je sčasoma iz knjig in strokovnih časopisov nabral toliko strokovnega znanja, da proizvaja zdaj že zelo dobre domače sire.

Kot servis vam posredujemo tudi naslov tega alternativnega kmeta: Marko David, Rinkole pri Pliberku (tel. 04235/33 65).

Najplemenitejša koza v hlevu Marka Davida prihaja iz Pariza in daje dnevno 3 do 4 litre mleka.

Domači kozji camenbert iz Rinkol pri Pliberku je specialiteta, ki jo med drugimi ponuja Marko David. **Foto: Fera**

Na kmečkem plesu nastopile posebne kmetice

Slika zgoraj: Nagradno tehtanje Skupnosti južnokoroških kmetov je na kmečkih plesih vsako leto zelo priljubljena zabava, na kateri se zmagovalci veselijo lepih dobitkov. Letos je podarila Posojilnica Pliberk motorno žago, katero je zmagal Jozef Demšar iz Konovec pri Pliberku. (Z leve): Štefan Domej, Kati Kert, Jozef Demšar, Sonja Sturm, Andrej Wakounig, direktor Posojilnice Pliberk Jože Nachbar, Rozi Polesnig in ek. sv. Fric Kumer.

Slika levo: „Ob polnoči so za razvedrilo poskrbele „kmetice“ posebne vrste.. Pokazale so „kmečkeorientalske plese“ in najnovejšo modo za hlev.

Foto: Fera-press

Kmečki ples v Vogrčah vsako leto privabi domače kmetice in kmete od blizu daleč, prihajajo pa tudi „oknarji“, se pravi tudi nekmetje, ki pa se vsi zelo dobro počutijo v domači družbi.

Med obiskovalci plesa so bili seveda tudi glavni kandidati Enotne liste z Andrejem Wakounigom, Francem Jožefom Smrtnikom in Sonjo Sturm. Prireditelj dipl. inž. Štefan Domej pa je pozdravil na plesu tudi novega zborničnega svetnika Bauernbunda Hermanna Kultererja iz Pogrc.

Skupnost južnokoroških kmetov je pripravila tudi velik srečolov, nagrade pa so bile po večini domači kmečki proizvodi ali pa iz domačih Zadržug. Prav tako je bilo domače žganje na voljo, in sicer za t.i. „teko“. Po domače pa so zaigrali tudi „Štirje kovači“. Skratka, bil je lep in dopadljiv domači ples, ki v tej obliki nima para.

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS) vabi na seminar

Južnokoroško kakovostno žganje od proizvodnje do prodaje

TEORIJA:

sadje: priprava sadežev za alkoholno vrenje

drozga: od priprave do vrenja

kotel: naprave za destilacijo in njena uporaba

kuhanje žganja: prva in druga destilacija

žganje: kakovost, napake, negovanje

prodaje: od žganja do denarja

Praksa: praksa prve (Rauhbrand) in druge destilacije (Feinbrand) in pravilna ločitev frakcij žganja

Tečaj 1: v soboto, 12. feb. 1994, 9.00–16.00

Tečaj 2: v nedeljo, 13. feb. 1994, 10.00–16.00

Kraj: pri Šoštarju v Globasnici

Prispevek: 300,–

POZOR! Prijava je nujno potrebna, ker je število udeležencev omejeno. Prijave: pisno ali telefonsko na KIS, Dr.-Joško-Tischler-Park 1, 9020 Celovec, tel. 0463/38 24 38, najkasneje do 10. 12. 1994

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS)

IŠČEMO star, rabljen kotel za kuhanje žganja

ca. 50 l, ki je še uporabljiv. Plačali bi 12.000,– do 15.000,– (odvisno, v kakšnem stanju je). Ponudbe prosimo na KIS, telefon.: 0463 / 38 24 38

ČESTITKA TEDNA

Milka Hartman – 92-letnica

Pred 92 leti, 11. februarja 1902, je v Spodnjih Libučah zagledala „luč življenja“ pesnica in učiteljica naših deklet Milka Hartmanova. Podarila je našemu narodu nad sto pesmi, nešteto žena se je udeležilo njenih kuharskih tečajev, nešteto pa je tudi otrok, ki jih je učila petja, deklamiranja ter igranja. Milka ni bila „študirana“ kulturna ustvarjalka: kot samorastnik je črpala iz bogatega kmečkega izročila, ki ga je srečavala vsepovsod. Pesem, kakor sama pravi, ji je bila vedno v veliko tolažbo in zadoščenje, in to še posebej v trenutkih, ko je (predvsem v mladosti) doživljala vsakovrstna razočaranja.

Njeno bogato delo je tako obširno, da ga je težko predstaviti v nekaj stavkih. Za vse to se ji na tem mestu še posebej zahvaljujemo.

Za 92. rojstni dan ji prisrčno čestitamo ter želimo obilo zdravja in življenjskega optimizma in da bi jo Bog še dolgo ohranil med nami.

ČESTITAMO

Na Metlovi je te dni obhajala 60. rojstni dan in god **Doroteja Komar**. Ob tem dvojnem življenjskem jubileju iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

Prav tako na Metlovi obhaja osebni praznik **Agnes Hölzl**. Čestitamo!

V Résnici pri Borovljah je pretekli teden obhajala lep življenjski jubilej **Loni Hafner**. Iskreno čestitamo ter vse najboljše, zlasti trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in Božjega blagoslova!

Rojstni dan in god je v Celovcu obhajal **Blaž Singer**. Prisrčnim čestitkam domačih, ki mu želijo mnogo poguma in veslega duha pri prenašanju težke bolezni, se pridružuje uredništvo NT!

Rojstni dan sta pred kratkim obhajala **Anemarie Pajančič** in **Valentin Podgornik**. Vse najboljše!

V Spodnjih Rutah na Ra-dišah praznuje rojstni dan in god **Marija Tolmajer**. Za ta dvojni življenjski praznik iskreno čestitamo ter želimo tudi v

prihodnje vse lepo in dobro v krogu najdražjih, predvsem pa zdravja!

Mariji in **Albertu Pruteju** iz Nagelč se je pred kratkim rodil sinček, katerega bosta krstila na ime **Dominik**. Srečnima staršema iskreno čestitamo, mlademu Dominiku pa želimo vso srečo in mnogo uspeha na življenjski poti! Čestitki Našega tednika se pridružuje društvo „Oskar Krahvuss“.

Pretekli ponedeljek je slavila rojstni dan, v sredo pa god **Marija Kuchling** z Dobrove. Za dvojni praznik vse najboljše, predvsem trdnega zdrava in tihe sreče!

Pri Tomcu na Kotu je minule dni slavila rojstni dan **Pepca Mak**. Vse najboljše, predvsem osebnega zadovoljstva in Božjega blagoslova!

V Vidri vasi pri Pliberku je obhajala jubilejno obletnico življenja Lajmežova mama, **Marija Piko**. Iskreno čestitamo ter želimo obilo zdravja in Božjega blagoslova!

V Celovcu obhajata osebni praznik **Matilda Mak** in **Anna Kert**. Obema veljajo naše iskrene čestitke!

Društvo upokojencev Podjuna čestita za osebni praznik **Finni Močilnik** iz Št. Vida in **Juriju Pečniku** iz Podjune. Prisrčnim čestitkam društva upokojencev se pridružuje NT!

46. rojstni dan je obhajala **Anemarie Miklau** z Obirskega. Tudi njej veljajo naše iskrene čestitke, hkrati pa ji želimo še mnogo zdravih, srečnih in zadovoljnih let!

Na Reki je slavil 80. rojstni dan **Matevž Ressimann**, pd. Habnar. Iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in Božjega blagoslova.

Rojstni dan obhaja tudi **Marija Müller**. Vse najboljše in še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

60. rojstni dan in god slavi **Blaž Gasser** iz Kajzaz pri Bilčovsu. Ob tem jubilejnim dvojnem prazniku prav prisrčno čestitamo ter želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva!

Na Ravnah pri Rožeku je praznoval te dni 55. rojstni dan **Joze Wuzella**, pd. Toman. Prijatelji in znanci od blizu in daleč iskreno čestitajo in mu kličejo še na mnoga zdrava in vesela leta! Čestitkam se pridružuje uredništvo NT.

19. pomlad obhaja **Marija Golavčnik** iz Stare vasi. Vse najboljše in da bi se ji izpolnile vse skrite želje, želijo vsi domači. Čestitkam se pridružuje uredništvo NT.

50. obletnico je obhajala **Lojzka Rutar** iz Št. Jakoba. Za ta jubilejni osebni praznik prisrčno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje vso srečo in predvsem zdravja. Vse najboljše!

Klub slovenskih študentk in študentov v Gradcu
Kmečka izobraževalna skupnost vabita na seminar

SOLARNE NAPRAVE

- nasprošno (koliko naprav je v Avstriji, kje se koristijo, žarčenje, etc.)
- primerjava različnih solarnih sistemov

VAKUUMSKI KOLEKTORJI

- uporaba v gospodinjstvih, penzionih in obratih
 - učinkovitost, montaža in delo
 - kaj je na trgu – kakšne so cene
 - imate možnost najugodnejše nabave! (podrobnejše informacije na seminarju)
 - podpore (s strani občine, dežele) za solarne naprave
- Na ogled bo celotna naprava z vakuumskimi kolektorji

Predavala bosta: **Dominik KERT** in **Karl LINNER** (tehnik za kurilne in solarne naprave)

Termini: ☞ **SELE**, petek, 18. 2., 19.30 v kulturnem domu
☞ **BILČOVŠ**, sobota, 19. 2., ob 14.30 v gostilni Ogris, Miklavž
☞ **LOČILO**, sobota, 19. 2., ob 19.30 v Posojilnici
☞ **GLOBASNICA**, nedelja, 20. 2., ob 14.30 v gostilni Juenna

ŠT. LIPŠ

Slovo od Marije Brežjak

V petek, 28. januarja 1994, je v 67. letu svojega življenja nenadoma in za vedno zatisnila oči Marija Brežjak iz Plaznice.

Ta smrt je še posebej prizadela domače, saj je bila rajna Marija Brežjak nadvse priljubljena tako pri domačinih kot tudi izven domače fare.

Marija Brežjak se je rodila pri Holarju v Železni Kapli na Lobniku, kjer je kot edino dekle med petimi brati preživela sicer trdo, toda lepo mladost. 50. leta pa se je poročila v Št. Lipš k Šimunu na Plaznico na gorsko kmetijo, katero je z možem Mirkom Brežjakom vzorno obdelovala. Zgradila sta tudi camping za

otroke, ki so bili vedno dobrodošli in so tudi radi prihajali na „boljše“. Sploh je pri Šimunu bil vsakdo dobrodošel, za kar je še posebej poskrbela gospodinja Marija Brežjak. Poznamo jo tudi kot potrpežljivo, mirno in dobro mamo, ki je vsakomur želela le dobro.

Kruta smrt pa je nenadoma iztrgala iz družinskega kroga to priljubljeno in potrpežljivo ženo in mater štirih otrok. Pogreb je bil v nedeljo, 30. januarja, na šentlipškem pokopališču, kjer sta pesmi žalostinke pela kar dva

zbor, „Trta“ in domači cerkveni zbor. V imenu upokojencev in sosedov pa se je od rajne poslovil domačin Jože Urh. Pogrebne obrede so opravili župniki Antolič, Dersula, Zergoi, Skuk in Marketz.

Vsem žalujočim, še posebej možu in otrokom, izrekamo naše iskreno sožalje.

Draga Marija Brežjak, v miru počivajte v nebeškem kraljestvu, kjer ste zdaj za svoje zemeljske zasluge gotovo prejeli najvišje odlikovanje.

Vpisovanje na Dvojezični trgovski akademiji

Vodstvo Dvojezične trgovske akademije sporoča, da je možen vpis v šolo v času od 20. 2. do 28. 2. 1994.

Poznejša prijava je možna le iz važnih osebnih razlogov interesenta ali njegovega vzgojitelja, ki so preprečili pravočasno prijavo. Prijavne formularje dobite v ravnateljstvu Dv. trgovske akademije, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec, tel. št. 0463/382400.

Sprejemni pogoji:

1. zaključek 4. razreda glavne šole ali gimnazije
2. uspešen zaključek sprejemnega izpita, ki bo 7. julija 1994
3. dosežena starost 14 let do 31. decembra v prvem letniku
4. učenci naj znajo vsaj deloma slovensko.

Trgovske akademije nudijo najboljšo gospodarsko izobrazbo avstrijskih šol. Zato imajo absolventi trgovskih akademij najboljše perspektive. Predvsem dvojezična izobrazba zagotavlja možnost zaposlitve v boljših pozicijah v gospodarstvu in administraciji. Poleg dvojezičnosti imajo dijaki še 2 obvezna tuja jezika, angleščino in italijanščino.

Absolventi TAK imajo po maturi obrtno upravičenosti, ki olajšajo obrtno in podjetniško dejavnost in pravico do študija.

Srečanje mladinskih gledaliških in lutkovnih skupin

4. in 5. februarja 1994

PETEK, 4. 2. 1994:

ob 9. uri v Modestovem domu. „DREVO NAD PREPADOM“ (Tone Svetina) — lutkovna predstava s senčnimi lutkami — poezija.

Nastopa: Mladinska lutkovna skupina KPD Šmihel

Režija: Tine in Breda Varl

ob 10.45 v Modestovem domu. „MI IGRAMO ZASE . . . IN ZA VAS“ (Astrid Lindgren/William Shakespeare/Alenka Bole-Vrabec).

Nastopa: Mladinska gledališka skupina SPD Radiše

Režija: Alenka Bole-Vrabec

ob 19.30 v farni dvorani v Št. Jakobu. „VETER V VEJAH SASA-FRASA“ (René de Obaldia) — komedija z divjega zapada.

Nastopa: Gledališka skupina KPD Planina Sele

Režija: Franci Končan

SOBOTA, 5. 2. 1994:

ob 9. uri v Modestovem domu. „PRINCESKA IN SVINJSKI PASTIR“ (Andersen/Militarov) — pravljica

Nastopa: Mladinska gledališka skupina iz Škocijana

Režija: Peter Militarov

ob 10.45 v Modestovem domu. „LOVEC IN ZAJKLJA“ (Stevan Pešic)

Nastopa: Lutkovna skupina KPD Šmihel

Režija: Štef Merkač

Ob 13. uri v Modestovem domu: **POGOVOR O PREDSTAVAH.**

Vodi: Horst Ogris

Prireditelj: Krščanska kulturna zveza

Interni nastopi po oddelkih GŠ

5. febr. 1994: **GLOBASNICA** (skupno z oddelki Šmihel in Št. Lipš) ob 16.30 v ljudski šoli v Globasnici

8. febr. 1994: **MOHORJEVA I**, ob 17. uri v ljudski šoli (J. Zupančič, J. Pogačnik, N. Krstič, F. Ogris)

STRAJA VAS (ZILA), ob 19. uri v ljudski šoli

9. febr. 1994: **MOHORJEVA II**, ob 16.30 v ljudski šoli (B. Goričar, L. Sodja, J. Smrekar, F. Ogris)

MODESTOV DOM, ob 19. uri v dvorani

11. febr. 1994: **BOROVlje**, ob 18. uri pri Cingelcu

16. febr. 1994: **MLADINSKI DOM**, ob 18.30

17. febr. 1994: **PLIBERK** (skupno z oddelkom Vogrče) ob 19. uri v Posojilnici

18. febr. 1994: **SELE**, ob 17.30 v farnem domu
ŠT. PRIMOŽ (skupno z oddelki Dobrla vas in Žitara vas) ob 18.30 v Kulturnem domu

19. febr. 1994: **ŠT. JAKOB**, ob 15. uri v društveni sobi
ŠKOFIČE, ob 17. uri v društveni sobi

Radiše

RADIŠKA NORIJA

Čas: v petek, 11. februarja, ob 19.30

Kraj: v Kulturnem domu na Radišah

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Radiše“

OTROŠKI PUSTNI PLES

Čas: v nedeljo, 13. februarja, ob 14. uri

Kraj: v Kulturnem domu na Radišah

Prireditelj: SPD „Radiše“

Št. Jakob

VETER V VEJAH

SASA-FRASA

(René de Obaldia) — komedija iz divjega zapada

Čas: v petek, 4. februarja, ob 19.30

Kraj: v farni dvorani v Št. Jakobu

Nastopa: Gledališka skupina Katoliškega prosvetnega društva „Planina“ iz Sel

Režija: Franci Končan

Čeprav odslej traja civilna služba 11 mesecev, zgleda, da to civilnike prav malo moti. Medtem ko se je do leta 1990 odločilo za civilno službo le kakih 5% mladincev, je v preteklem letu oddalo prošnjo za civilno službo 30% v vojsko vpoklicanih fantov. Kje so vzroki za ta razvoj?

■ Pripravila Heidi Stingler

V kasarnah primanjkuje vojakov – civilnikov pa je preveč.

Malo atraktivno življenje v kasarni

Vojaščina v krizi - v civilu jih je preveč

Kritični opazovalci vojaške scene se ne zadovoljujejo z ugotovitvijo, da postajajo avstrijski mladinci bolj miroljubni in se zato v vedno večji meri odločajo za civilno službo. Vzrokov za to je več.

Eden izmed teh je prav gotovo ta, da je vojaški sistem v veliki krizi. Vedno spet smo zasledovali razprave, da bo potrebno reformirati vojaščino in jo narediti bolj atraktivno. Ugled vojaškega sistema verjetno še nikoli ni bil na nižji točki. Študija ministrstva je pokazala, da sta dve tretjini oficirjev nezadovoljni, in tudi ne verjamejo več v to, da bi dejansko prišlo do reforme vojaškega sistema.

Glavne kritike vojakov so sledeče:

- kakovost sob in sanitarnih naprav je povsem nezadovoljiva (za 20 vojakov sta na razpolago samo dve prihi)
- surove metode pri izobrazbi
- vojaške vaje, pri katerih na

primer privežejo „sovražnika“ za dolge ure ob drevo, mlade vojake le težko motivirajo

- zastarele organizacijske strukture
- izobrazba oficirjev, o katerih vojaki pogostokrat menijo, da niso pripravljeni, da bi se vživeli v njih položaj
- pričakovanja po brezpogojni poslušnosti in pokorščini
- nesmiselno ekserciranje
- nasilni marši
- prenočitev na prostem pri ekstremnih zimskih temperaturah
- glasno petje pri marširanju itd.
- slabe plače
- slaba tehnična izobrazba
- birokracija

Da mladi vojaki očitno ne morejo dovolj hitro „zbežati“ iz kasarne, dokazuje tudi statistika prometnih nesreč: med leti 1988 in 1990 se je **1.500 mladih vojakov smrtno ponesrečilo** na cesti tik po odhodu ali tik pred prihodom v kasarno.

Leta 1995 bo manjkalo 6000 vojakov

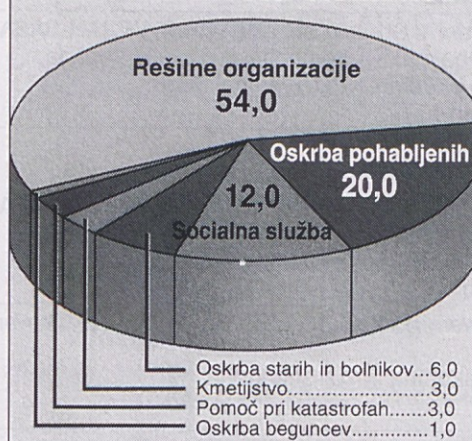
Da bi vojaščina lahko mobilizirala 120.000 vojakov, je potrebno, da odsluži letno 34.000 mladih fantov vojaški rok. Ker pa od 40.000 v vojsko vpoklicanih fan-

tov želi odslužiti 12.000 civilno službo, manjka 6.000 vojakov. Leta 1995 bodo rezerve izčrpane.

Letos bo predvidoma 13.000 mladih dalo prednost civilni službi in to verjetno ne le zaradi tega, ker niso pripravljeni seči po puški. Vzrok je prav gotovo tudi v tem, da vojaški sistem in življenje v kasarnah nista malo atraktivna.

Strokovnjaki izražajo bojazn, da se Avstrija pri takem razvoju ne bo mogla vključiti v evropski varnostni sistem in zato postajajo razmišljanja o poklicni vojski vedno bolj realistična. Stroški vzdrževanja vojaškega sistema bi se v takem primeru zvišali od približno 40 milijard šilingov letno. To predvsem zaradi tega, ker bi bilo potrebno zgraditi

Službena mesta civilnikov

Več kot polovica civilnikov dela pri rešilnih organizacijah.

MNENJA – Sploh potrebujemo vojaščino?

Mag. Peter Waldhauser: „Vojaščina - zapita družina brez glave”

„Sam sem se moral še zagovarjati pred komisijo, da hočem narediti civilno službo. Za civilno službo sem se odločil v prvi vrsti zato, ker v vojaščini nisem videl smisla in ker je to bila v mojih očeh zapita družina brez glave. Kdor me pozna, pa ve, da ne pijem alkohola. Zato sem delal kot civilnik pri Rdečem križu. Brez dvoma je psihična obremenitev civilnika dosti večja kot pa nekoga, ki odsluži vojaški rok v kasarni. Če bi prišlo do resnega primera, ne bi imel slabe vesti nasproti vojakom, ki bi ležali v lužah, ker so tudi v taki situaciji potrebne druge elementarne službe v socialnih in družbenih območjih. Današnja diskusija o podaljšanju civilne službe na 12 mesecev je diskriminacija vseh tistih,

ki so pripravljeni vzeti nase veliko psihično obremenitev, ki jo terja delo v socialnih službah. Da imajo civilniki bolj ugodno življenje kot vojaki, ne drži, ker morajo prav tako delati nočne službe in po potrebi biti na razpolago 24 ur na dan.

Sam bi se vsak čas spet odločil za civilno službo. To zaradi tega, ker niti 2% mojih prijateljev, ki so bili pri vojaki, ne trdi, da je bilo to smiselno. Po drugi strani pa je avstrijska vojaščina že vedno bila v krizi, kar je v glavnem tudi strukturni problem. Osebnostno bi bil zato, da se uredi poklicna vojaščina, ki naj bi v glavnem bila na razpolago pri katastrofah in bi dala na razpolago ljudi, ki bi pomagali na gorskih kmetijah, katerih se danes odseljuje vedno več ljudi.”

Kristijan Filipič: „Pokorščina in poslušnost - najvišji načeli v kasarni”

„Odslužil sem vojaški rok in sem vesel, da sem to dolžnost opravil – to pa ne zaradi tega, ker bi imel občutek, da sem napravil kaj posebnega za državo. Iz lastne izkušnje lahko povem, da je bilo življenje v kasarni zelo naporno, tako telesno kot tudi psihično. Včasih se je bilo težko spoprijazniti z dejstvom, da so komandanti zahtevali brezpogojno pokorščino in poslušnost. Zvečer smo bili vojaki po navadi frustrirani in smo se zato večkrat napili. Bili smo agresivni in smo se precej kregali. Da pa smo lahko šli za konec tedna domov, smo pazili drug na drugega, da se je obnašal, saj je bila za vsakega izmed nas največja kazen, če je moral čez konec tedna ostati v kasarni. Če pa si prišel iz kasarne, pa si seveda izkoristil vsak trenutek v prostosti. Da pod takimi pogoji zlahka pride do prometne nesreče, je jasno.

Pri vojaki si kmalu opazil, da je najbolje, da ne sprašuješ po smiselnosti te ali druge vaje, ampak je najbolje, da narediš to, kar zahtevajo od tebe. Dvomim pa, da delajo civilniki svojo službo pod boljšimi pogoji kot vojaki. Tudi moj brat je bil kot civilnik pri Rdečem križu in je to bil zanj prav tako velik psihičen napor. Če pa bi prišlo do resne situacije, pa bi se verjetno tudi jaz skušal izogniti fronti.”

Flori Juch: „K vojakom bi lahko vpoklicali tudi ženske”

„Avstrijska vojaščina nima tistega ugleda, katerega bi si zaslužila. Ljudje pogostokrat pozabijo, da je vojaščina prebivalstvu na razpolago tudi pri katastrofah. Tudi če gre za požar, so ljudje veseli, da imamo vojaščino. To se je videlo tudi pred dvema letoma, ko je bila vojna v Sloveniji in so naši vojaki ščitili mejo. Po eni strani gre tu pri ljudeh prav gotovo za psihološki moment, po drugi strani pa sem tudi mnenja, da se moč našega vojaškega sistema vse preveč podcenjuje.

Da je vojaščina trenutno nekako v krizi, drži. To predvsem zaradi tega, ker se vedno več mladincev odloča za civilno službo in zato pri vojaki manjka ljudi. Ena možnost, da bi se dvignil ugled vojaščine, bi bila tudi ta, da bi bili vojaki med prebivalstvom prisotni tudi v svojih poklicnih oblekah.

Razprava, da bi se uvedla poklicna vojaščina, je verjetno nerealistična, ker bi to državo preveč stalo. Ena možnost bi na primer bila, da bi se k vojaščini vpoklicale tudi ženske, ki bi lahko pri sanitetni četi opravljale dragoceno delo.

Ker sem bil sam pri vojaki, lahko rečem, da sem se tam dobro počutil. Napravil sem to, kar so od mene zahtevali, in zato nisem imel težav. Važno je bilo to, da smo vojaki funkcionirali. Sam se stoodstotno identificiram z vojaščino in si zato vzamem tudi vsako leto dopust, da grem z vojaki na romanje v Lurd, kjer po navadi vodim kako skupino.

Da pa opravlja večina civilnih uslužbencev tudi dragoceno delo, o tem ne dvomim. Malo razumevanja pa imam za take ljudi, ki dobijo službo v kakšni pisarni pa menijo, da so kaj storili za državo.”

ove kasarne in stanovanja za vojake, potrebna pa bi bila tudi tehnološka obnova.

Ministrstvo preobremenjeno

Prvi problem: zaradi vedno večjega števila prošenj za civilno službo, prihaja ministrstvo vedno bolj v škripce. To predvsem zaradi birokracije, saj je treba vsako prošnjo obravnavati v teku

dveh mesecev, kar pogostokrat ni več možno.

Mladinci dobijo vpoklic v vojsko štiri tedne pred določenim terminom. To konkretno pomeni, da je rok za obdelavo prošenj za civilno službo vsekakor prekratek. V številnih primerih mora torej mladinec v kasarno, ker pač do tistega termina od ministrstva še ni dobil odgovora na svojo prošnjo.

Drugi problem je v tem, da je na razpolago premalo priznanih mest za civilnike. V ministrstvo je leta 1993 prišlo, 12.000 prošenj za civilno službo, na razpolago pa je bilo le 4500 delovnih mest. Tako pride od tega, da morajo civilniki pogostokrat čakati leto in pol, da lahko odslužijo svoj rok.

Vendar zgleda, da tudi vsa ta dejstva niso vzrok, da bi se v bodoče odločilo manj mladih fantov za civilno službo.

GOVORNIŠKI TEČAJ PUAK

Seminar vodijo priznani režiserji Pravljičnega gledališča iz Ljubljane

Govor ni samo govorjenje. Pod tem geslom bo Politično upravna akademija (PUAK) v drugič priredila v času od 25. do 27. februarja retorični seminar v Katoliškem domu prosvete SO-DALITAS v Tinjah.

Seminar bodo vodili priznani režiserji Pravljičnega gledališča iz Ljubljane.

Izveden bo poglobljen program predmetov OBNAŠANJE PRED MIKROFONOM, UMETNIŠKA BESEDA Z NASTOPOM ter GOVORCI IN GOVORNIŠTVO V SLIKAH.

Beseda vedno govori za tistega, ki jo izpove, ali proti njemu. Vedno se spleča, da znamo dobro govoriti. Številne priložnosti v privatnem in službenem življenju nas silijo, da govorimo in ustno izražamo lastno mnenje. Kdor zna svoje misli dobro formulirati, je uspešnejši.

Naravno je, da se bojimo javno govoriti. Trema pred nastopom se loteva vsakogar. Zaradi treme in strahu se nekateri neradi prijavljajo k besedi in neradi nastopajo celo pred svojim delovnim kolektivom, torej pred poslušalci, ki jih dobro poznajo. Človeka je po navadi strah česa neznanega. To je lahko neznano občinstvo, o katerem se ne ve, kako bo sprejemalo ideje. Morda tudi slutnja, da bo prišel do besede nekdo, ki pozna vprašanja boljše in ima o njih drugačno mnenje ali pa bo morda celo še boljši govornik.

Pripovedovalec zapisanega besedila ali pripovedovalec iz glave se namreč od igralca na odru ali v filmu prav nič ne razlikuje v bistvenem, gre le za to, ali mu poslušalec verjame ali ne.

V današnjem času je res velikega pomena, da zna človek dobro govoriti in ravnati z besedami. Zato ste pristrčno vabljeni k govorniškemu tečaju PUAK v Tinje. **Prijave sprejema tajnica Nadja Pegrin pod tel. štev. 0463/51 25 28 - 28.**

Prispevek za tečaj znaša 400.- šilingov (prenočitve v to ceno niso vključene).

Ob slovenskem kulturnem prazniku

8. februarja, na dan Prešernove smrti, slavi slovenski narod svoj kulturni praznik. V Sloveniji je to državni praznik; zato imajo ljudje prosto in so zaprte trgovine, šole in urad. Na Koroškem pa mnogo Slovencev, če ne večina, sploh ne ve kaj početi z 8. februarjem.

Odprto pismo znanih slovenskih jezikoslovcev državnemu zboru Republike Slovenije je tako toliko bolj aktualno – ne samo za Slovence na južni strani Alp.

Osamosvojitve Slovenije je podprla večina njenih prebivalcev in jo, kakor kažejo javnomnenjske raziskave, podpira tudi danes. Za samostojno državo smo si prizadevali zato, da bi svobodno usmerjali razvoj politike, gospodarstva, kulture, znanosti, umetnosti ter v javnosti neomejeno uporabljali slovenščino. Vendar v samostojni državi tega nismo v celoti uresničili: kakor da s svojo samostojnostjo ne bi vedeli kaj početi.

Stoletja je na slovenski jezik pritiskala zlasti nemščina, od leta 1918 pa še srbohrvaščina, italijanščina in madžarščina. Z osamosvojitvijo leta 1991 se je Slovenija gospodarsko in politično močno odprla zahodnemu svetu. Žal je to pri veliko Slovencih, še posebej v poslovnem svetu, vzbudilo občutek, da se moramo Zahodu prilagoditi prav v vsem. Nekaterim to pomeni, da moramo tujim jezikom, predvsem angleščini, dati večjo veljavo.

Angleščina si je v sodobnem svetu sicer res pridobila položaj jezika za mednarodno in meddržavno sporočanje in sporazumevanje, še zlasti na poslovnem in znanstvenem področju. Naši podjetniki, trgovci, vodstveniki, sestavljavci reklamnih sporočil pa v angleščini celo nam v Sloveniji pogosto ponujajo svoje blago, izdelke in storitve, prepričani, da je to bolj poslovno in gospodarsko učinkovitejše. Slovenski podjetniki svoja podjetja, gospodarske družbe, izdelke, prireditve pomenjujejo angleško. Na široko uvažamo izdelke, osnovni podatki o njihovih delih, delovanju in uporabi pa so pogosto napisani v angleščini, ne v slovenščini, kakor bi moralo biti. Angleščina je vdrla tudi v tisk, na ulice, v televizijske, radijske in druge reklame: kakor da je vse po tuje imenovano – pa naj je še tako povprečno in slabo – boljše od najboljšega domačega. Ker je ravna raba

Odprto pismo – aktualno za vse

slovenščine zakonsko precej neurejena, je prepuščena veliki samovolji slovensko neozaveščenih. Še tistih predpisov, ki jih imamo, se premalokdo drži.

Slovenščina je ponekod odrinjena na rob javne rabe ali celo izrinjena iz nje. Sprenevedanje, da slovenščina s tem ni oškodovana ali celo ogrožena, je skrajno neodgovorno. Čeprav je anglicizacija svetovni problem, to ni opravičilo za opisano jezikovno stanje pri nas.

Izboljšanje smo pričakovali od Zakona o gospodarskih družbah, saj je obetal, da bodo imena podjetij obvezno slovenska. Državni zbor pa je v začetku junija 1993 sprejel bistveno poslabšano različico tega zakona: po tej vsa dotlej uporabljena tuja imena lahko ostanejo nespremenjena. Tako je uzakonjeno na tisoče imen podjetij v Sloveniji v tujem jeziku.

Tak položaj slovenščine kot temelja slovenstva vzbuja strah tudi zato, ker javnost ob sicer redkih prizadevanjih posameznikov in nekaterih ustanov večinoma ostaja neprizadeta in ne dejavna. Še ustanove, ki bi jim slovenščina v javni rabi morala biti ena glavnih skrbi, so doslej naredile premalo.

Slovenščina je treba njeno veljavo utrjevati, ne zmanjševati. Ker je škodljivi razvoj šel že predaleč, samo prepričevanje ne zadošča več.

Zato podpisani zahtevamo:

- Javna raba slovenščine (imena podjetij, izdelkov, revij, pa napisi na embalaži in v izložbah, reklame in sploh poslovanje podjetij v Sloveniji) mora biti zavarovana in predpisana s

posebnim zakonom. Zdaj veljavni Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS št. 30, 10. junija 1993) je treba spremeniti tako, da bo predpisal rok za poslovenitev tujih imen. Podobno bi bilo treba spremeniti zakone in predpise o plakati-ranju, tisku, radiu in televiziji, državljanstvu, kolikor zadevajo rabo slovenščine.

- Kar najhitreje naj se ustanovi telo, ki bo z ustreznimi pooblastili in strokovno avtoriteto bedelo nad jezikovno politiko in javno rabo slovenščine.

- Ministrstvo za šolstvo in šport mora zagotoviti ustrezen jezikovni pouk in domovinsko ter domoljubno vzgojo na vseh stopnjah šol. Slovenščina mora biti v študijskih programih vseh fakultet, da bodo naši strokovnjaki tudi jezikovno izobraženi in usposobljeni.

- Na podlagi Ustave (11. člen) je treba zakonsko predpisati in zagotoviti resnično znanje ter obvezno rabo slovenščine v javnih službah (učitelji, novinarji, uslužbenci...)

- Državni zbor RS naj za svoje poslance, vodje tiskovnih služb in administracijo zagotovi izpolnjevanje v jezikovni kulturi ter poskrbi za lektoriranje zakonskih besedil in njihovih osnutkov na vseh stopnjah obravnavanja.

Ljubljana, v januarju 1994

Janez Dular, Janez Gradišnik, Marjeta Humar, Janez Jeromen, Zmaga Kumer, Janko Moder, Primož Simoniti, Janez Sršen, Jože Toporišič, Hieronim Žveglič

DEŽELNA GALERIJA

Izreden uspeh Omanove razstave

Vsem so ostale v spominu Omanove besede, da na Koroškem ne bo razstavljal, dokler bo Haider deželni glavar, predvsem zato, ker je naš rojak Valentin Oman uresničil svojo grožnjo. Zdaj se je deželna galerija v Celovcu potrudila in skrbno pripravila retrospektivo umetnikovega ustvarjalnega dela zadnjih let. Uspeh je bil tako razveseljiv, da so vsi zadovoljni: galerija, umetnik in Korošci. V adventu in pobožičnem času si je nad 2500 obiskovalcev ogledalo obsežno zbirko Omanovih barvnih razmišljanj o perečih problemih človeštva iz polpreteklega časa. Glavni poudarki so: človekova minljivost, njegov odnos do preteklosti in prihodnosti, razmerje moški – ženska, ženska v naši družbi in v islamu, bosanska vojna, smrt in upanje v višje sile. Umetnik sam je razložil edinstveno tehniko, odlični vodiči so poskušali hvaležnim gledalcem posredovati Omanov pogled na okolje. Profesorji so popeljali razrede na poučno potovanje skozi barvno grafiko, Slovenci (iz Slovenije in zamejstva) so s ponosom občudovali zavednega rojaka, ljubitelj slikarstva so ure premišljevali pred skrivnostnimi izjavami velikega misleca. Mogoče se bo zdaj še kdo odločil za ogled Omanovih fresk na Plešivcu in v šentjakobski farni cerkvi, ki so stalna prilika, da spoznamo in občudujemo samoniklega koroškega umetnika.

A. Angerer

DSPPPA

Delovni načrti za leto 1994

Društvo slovenskih pisateljev, prevajalcev in publicistov v Avstriji je za leto 1994 pripravilo obširen delovni načrt, ki vsebuje seminarje za publiciste, prevajalce in avtorje otroške oz. mladinske literature.

Načrtovana so tudi literarna branja v slovensko in nemško govorečih krajih, da bi se tako domača literarna ustvarjalnost obširneje predstavila. Delovno leto DSPPPA vsebuje tudi večjo povezanost med domačimi avtorji, založbami, avtorji tostran in onstran meje v obliki pisateljskih srečanj, predvsem pa pridobiti in zainteresirati za delo v društvu čimveč mlajših pisateljev, pesnikov, prevajalcev in publicistov.

A. H.

Ziljska pesem bo živel na koncertnih odrih

Na Ravnah so izdali priredbe ziljskih ljudskih pesmi

Piše Mojca Potočnik

V Zvezi kulturnih organizacij Ravne na Koroškem so začeli uresničevati zamisel, ki se je spočela ob lanskem 26. srečanju pevskih zborov Od Pliberka do Traberka. Revijo so posvetili ziljski ljudski pesmi in sklenili, da bodo zbrali vse priredbe ter jih izdali v zbirkah za mešane in moške zборе. Na naslednjih revijah bodo peli pesmi iz Roža, Podjune in Mežiške doline ter vsako leto izdali priredbe iz posameznih dolin. Tako bodo zbrali vse znane koroške pesmi in z izdajo v zaokroženih zbirkah omogočili, da jih bodo zbori na koncertnih odrih lahko vedno znova oživljali.

Pred dnevi je na Ravnah ugledal luč sveta prvi sad te zamisli, morda najdragocenejši, saj je znana žalostna resnica, da se slovenska pesem na Zilji že zelo malo poje. Čeprav po besedah akademika Lojzeta Lebiča zborovska pesem ne more biti nado-

mestilo za izvirno ljudsko pesem, je za ziljsko ljudsko pesem, ki na domačih tleh nezadržno tone v pozabo, nadvse pomembno, da jo bodo lahko peli zbori doma in širom po svetu. Ni to pomembno za pesem samo, ampak za ljudi, ki jo pojejo ali poslušajo, saj jih bogati s svojo lepoto in plemeniti z bogastvom vsebine. Kako rahločuten in globok je bil ljudski pevec, dokazuje prelepa ziljska Pesem od zarje, ki jo je priredil Lojze Lebič, Korošec s Prevalj: Zarja mi gore shaja, liepa zarja mi gore gre, za zarjo mi gre sonce, oj r'mieno sončice. Čakej, le čakej, sonce, oj r'mieno sončice, jaz ti man wliko powedati, pa še wliko prašati. Jaz pa ne mo čakati, man wliko obsiewati, vse dolince ino hriberce, tudi vse uboje srotice.

Zborovodjem dragocen pripomočnik. In takih biserov, ki so izšli v dveh notnih mapah —

priredb za mešane zборе je 48, za moške pa 75 — je med ziljskimi pesmimi še veliko. Morda se je kateri tudi izmuznil skrbnemu očesu zbiralcev — uredniki se ne slepijo, da so zbrali čisto vse, in se priporočajo vsem, ki bi izdane notne zapiske lahko dopolnili, naj se jim oglasijo.

Priredbe ziljskih ljudskih pesmi so zbirali člani glasbenega odbora ZKO Ravne Marijan Gerdej, Tone Ivartnik in Joško Kert s pomočjo zborovodij, članov Slovenske prosvetne zveze in Krščanske kulturne zveze iz Celovca ter Zveze kulturnih organizacij Slovenije. Uredništvo je prevzel strokovni sodelavec ZKOS Mitja Gobec, svetoval je dirigent Lajko Milisavljevič. Za izdajo je poskrbel tajnik ZKO Ravne Mirko Angeli.

V besedila prirejevalcev izdajatelj niso posegali, zato so zapisi pesmi jezikovno različni, od čisto narečnih do poknjizenih, prav tako so različne stopnje glasbenih priredb ljudskih

skladb. Priredbe so razvrstili po avtorjih in po starosti zapisov.

Uvodno besedilo k zbirkam je napisal akademik prof. Lojze Lebič, sledi opis življenja Ziljanov, povzet po knjigi Zmage Kumer Od Dolan do Šmohora (izšla je pri Mohorjevi družbi v Celju leta 1981), temu pa beseda dr. Franca Sušnika o znanih in pomembnih Ziljanih, zemljevid Ziljske doline (iz: France Marolt, Tri obredja iz Zilje, 1935), ob koncu pa je vsaki zbirki dodan narečni slovar. Izdajateljji so mapama priložili še zbirko Ljudske pesmi iz Ziljske doline za mešani zbor v priredbi Sama Vremšaka Vascit pr' Zile, ki jo je izdala ZKOS leta 1986.

Priredbe, ki so izšle pred kratkim, in zbirke koroških pesmi, ki bodo še sledile, bodo zborovodjem dragocen pripomoček, strokovnjakom, ki bodo opazili pomanjkljivosti, pa gotovo spodbuda, da jih dopolnijo in popravijo.

KULTURNI UTRINKI IZ SLOVENIJE

Odkar obstaja človek, rezultati njegove široke palete ustvarjalnosti sooblikujejo civilizacijsko in kulturno podobo sveta.

PROMOCIJA DUHA

Civilizacijsko in kulturno podobo našega planeta sooblikuje človekova ustvarjalnost in potreba po izpovednosti na vseh ravneh. Tako ni čudno, da se morda nekoliko visokoleteče misli porajajo tako ob Ajshilovi trilogiji Oresteia kot tudi ob izdekljenih slovenskih ljudskih ustvarjalcev in oblikovalcev.

Pred dobrima dvema mesecema so na odru mariborske Drame v režiji Paola Magellija premierno uprizorili Oresteio. Veliki grški dramatik (v lanskem sezoni je bil v Stickerjevi režiji na šentjacobski oder postavljen njegov Uklenjeni Prometej) v tem delu spregovori o tragičnih dogodkih v rodu Atridov — o problemu umora v družini, njegovega maščevanja in kaznovanja. Oresteio sestavljajo tri samostojne drame (Agamemnom, Daro-

valke, Eumenide), ki obravnavajo vedno aktualne teme. Tako avantgardni režiserjevi posegi v grški original v principu ne motijo, saj s tem le podčrtujejo sodobnost dogajanja na odru, oziroma omogočajo lažje vzpostavljanje vzporednic z dogodki iz življenja, ki ga živimo. Monumentalnost grške tragedije, četudi je od njenega nastanka preteklo že 2600 let, prihaja do izraza v polni meri tudi v Magellijevi interpretaciji. Slabe štiri ure dolga predstava mine skoraj neopazno, saj s svojo dodelano izpovednostjo in poetično močjo zaposli gledalčev miselni potencial do tiste mere, da tako rekoč izgubi občutek za čas.

Čas pa ne predstavlja nikakršne kategorije za vse, kar je sad človekove izvirnosti. Stari grški kulturi vsakdo priznava najvišjo stopnjo izpovednosti

duha, nič manjša pa ne more biti stopnja izpovednosti duha ljudskega ustvarjalca, le da je začetna osnova različna.

Decembra 1993 je pri ljubljanski založbi Domus izšla bogato opremljena knjiga z naslovom Ljudska umetnost in obrti v Sloveniji. Kot avtorji so navedeni kar trije: dr. Janez Bogataj je prispeval besedilo, Janez Pukšič je poskrbel za barvne fotografije, celoto pa je idejno zasnoval in oblikoval Edi Berk. Namesto uvoda se je Bogataj razpisal o t. i. dediščini vsakdana in o motivih za kakovostno sodobnost. Pri tem je mislil na kakovostne in domišljene izdelke naših prednikov, ki bi lahko precej bolj navdihovali pri ustvarjanju novega, namenjenega življenju danes in v prihodnje. Uvodnim besedam sledi predstavitev 45 obrti in de-

javnosti na Slovenskem. Bogatajeve besedne prispevke izredno lepo, že skoraj umetno, a vseeno dokumentarno ilustrirajo Pukšičevi fotografski posnetki. Iz zapisanega in predstavljenega v sliki je moč spoznati, da smo Slovenci narod z izredno bogato obrtno dediščino. Knjiga je že sama po sebi lep izdelek; krasi pa jo tudi zaščilni znak Unesca. Ta čast je knjigo doletela zato, ker pri Unescu poteka t. i. Dekada za kulturni razvoj, in sicer s posebnim poudarkom na ohranjanju obrtne dediščine. Knjiga Ljudska umetnost in obrti v Sloveniji prispeva tako slovenski kamenček v svetovnem mozaiku ljudske kulture. Zato jo Unesco uvršča na seznam literature, ki jo še posebej priporoča. Knjiga je na voljo v slovenščini in v nemškem prevodu tudi v Mohorjevi knjigarni v Celovcu.

Piše mag. Mojca Uršič

servis – – servis

KIS informira

S čigavo pomočjo lahko pospravimo polomljen les?

Za pravočasno pospravo polomljenega lesa pogosto primanjkuje delovnih moči. Za prizadete kmete se vprašujemo, pod kakšnimi pogoji lahko zaposlijo delavce ali pomočnike na svojem posestvu.

Kmečka sosedna pomoč.

To je pomoč v pričakovanju protistoritve, vendar ne denarne. Sosedna pomoč velja v lastnem in sosednjem okraju in tudi prek meja zveznih dežel. Kmet kot pomočnik je zavarovan pri lastni kmečki zavarovalnici.

Kmečki akord po pogodbi o delu (Werkvertrag).

Posesnik gozda se zmeni s kmetom, ki hoče kaj dodatnega zaslužiti, za

določeno delo. Npr., da poseka določeno površino ali določeno število dreves, da les kroji, ga spravlja ali transportira itd. Pri tem se lahko domeni tudi za rok, do katerega je treba delo dovršiti, ali se zmeni za določene sorte in se določi, kako naj se kroji les. Tudi kmet kot akordant je pri delu zavarovan pri svoji zavarovalnici.

Pri pogodbi o delu se odmeri plača navadno po kubičnih me-

trih lesa, po količini ali pa pavšalno. Posesnik lesa mora kalkulirati v tem primeru, ker je prizadet predvsem mlad les, po delovnih urah.

Načelno sme kmet pridelati kot akordant 330.000,— šil. inkl. davek na dodatno vrednost (MWSt.) na leto. Za polovico prislužka iz tega dela mora plačati davek na dohodek (Einkommenssteuer). Znesek za orientacijo pri kmečkem akordu

(po avstrijskem kuratoriju za agrarno tehniko) je okoli 80,— do 100,— šil./uro. (ÖKL-Richtwert). Ker je treba prišteti še stroške za orodje, motorno žago, prehrano in davek na dohodek, mora posestnik gozda računati s stroški v višini 135,— šil. na uro.

Pomoč pri oceni za delovni učinek v eni uri posredujejo naslednji podatki: borov les, star 30 do 40 let, ima povprečno prsni premer (Brusthöhendurchmesser) od 14 do 16 centimetrov. Odvisno od lege lahko računamo z obdelavo od 0,4 do 0,6 kubičnega metra lesa na uro. Če pa les leži navzkriž, povprečen gozdni delavec obdela med 0,3 do 0,5 kubičnega metra lesa na uro.

Begunci. Meseca februarja in marca lahko pomagajo pri pospravi lesa tudi begunci. Na uro in osebo je treba plačati 20,— šil.. Dodatno je treba poskrbeti za jedačo in pijačo, prevoz, orodje in po potrebi za obleko. Begunci ne smejo voziti traktorja in ne smejo delati z motorno žago. Ob potrebi se je treba obrniti na kmetijsko zbornico na referat za gozdarstvo. Potrebo preveri okrajni gozdarski inšpektorat (Bezirksforstinspektorat).

Ivan Cankar si utira pot v svetovno literaturo

Založba Drava posreduje nemškimi bralcem slovensko klasično. V sodelovanju z dunajsko univerzo (doc. dr. Katja Sturm-Schnabl) je založba omogočila nadarjenemu študentu slavi-

stike, da se je lotil Cankarjeve proze (po izjavah dr. Helge Mračnikar je celo v načrtu dvojezična, kritična izdaja Cankarjeve proze). Erwin Köstler je torej izbral iz pisateljevih literarnih skic nekaj značilnih iz dunajskega cikla in z izrednim čutom za jezikovne odtenke poskusil v tekočo sodobno nemščino ujeti Cankarjev ironični, zbadljivi in realistični jezik. Poleg slovenske klasične proze dobi nemški bralec še bežen vtis o socialni bedi v vele-mestu na prelomu stoletja, o

usodi slovenskega umetnika na Dunaju (tudi po zaslugi odlične uvodne besede prevajalca) in o kritičnem, tenkočutnem in razbolelem duhu največjega slovenskega pisatelja, ki zasluži, da dobi primerno mesto v svetovni literaturi.

Ivan Cankar, **Vor dem Ziel**, Literarische Skizzen aus Wien, prevedel Erwin Köstler, 172 str., založba Drava, Celovec, 1994.

Lepa, preprosta slovenščina za otroke

Knjige za otroke so včasih preveč poučne, včasih primitivne, včasih umetne, skratka dostikrat za otroke nezanimive. Sonja Wakounig je napisala knjigo, nad katero

katero po izjavah niso navdušeni samo otroci, celo odrasli se lahko marsičesa naučijo iz nje. Ali vsi veste, da listi šušijo, biči švisnejo, srake vreščijo? Otroci zvejo iz knjige, da je dež „nebeška svatba“, kaj dela veter in kaj je zrak, spoznajo živali in kmečki turizem. Mimogrede se naučijo lepe slovenščine. Tudi nekiaste ilustracije so vsem všeč. Imamo za naše otroke lepše darilo?

Sonja Wakounig, **Moji pridni otroci**, ilustracije in oprema Mojca Osojnik, 51 str., založba Drava 1992.

Pesnik prevaja pesnika

Redkokdaj najdemo prevod, ki tako ustreza izvirniku, kakor v tem primeru, ko prevaja slovenski pesnik Ervin Fric nemškega pesnika Petra

Turrinija. „Snov ni pretrda, a neskončno občutljiva,“ pravi Fric, ki je ustvaril originalu enakovredne pesmi, „da pokažem Slovencem ta čudežni onkraj, ki se mu reče Peter Turrini“. Ne samo kot umetnika jezika, tudi v miselnosti in duhovitosti sta si pesnika tako podobna (ko govorita o Bogu, o sebi in o ljubezni), da bi bila lahko marsikatera prevedena Turrinijeva tudi lastna Fricева pesem. Knjižica nudi priložnost, da spoznamo Turrinijevo pesništvo in Fricovo prelepo slovenščino.

Peter Turrini, **Nekaj korakov nazaj**, prevedel Ervin Fric, 89 str., založba Drava 1990.

Vera na pragu tretjega stoletja

V času, ko se baza vedno bolj odvrča od uradne Cerkve, ko se cerkveni krogi oddaljujejo od bistvene Kristusove duhovnosti,

Podjetje za sekanje lesa.

Nizke cene lesa so povzročile, da je mnogo gozdnih delavcev brezposelnih. Za pospravo od snega polomljenega lesa se spet zbirajo skupine gozdnih delavcev. Podjetja zaračunajo za sekanje 140,— do 160,— šil. inkl. za kubični meter pri zrelem lesu. Za sekanje in spravlanje pa 170,— do 180,— šil. inkl. Od zadnje snežne polomije pa je prizadet večinoma bolj droben les. Zato kalkulirajo podjetja stroške na uro. Pri tem mora posestnik lesa računati za gozdnega delavca 215,— do 220,— šil. inkl. na uro, za gozdnega delavca s traktorjem in z vitlom (Seilwinde) pa 330,— do 380,— šil. inkl. na uro.

Sklepna misel. Za prizadete kmete in kmetice snežne polomije je kombinacija sosedske pomoči in pomoči s strani beguncev najugodnejša. Kmečki akord pride prav tako v poštev. Vendar primanjkuje delovnih moči. Svarimo pred ilegalnim nameščanjem gozdnih delavcev. Boljše je, da se s pomočjo podjetij za sekanje lesa les pravočasno in kakovostno pospravi. Nadalje se naj kroji les, kakor to zahteva trg, in se preko skupne prodaje doseže boljša cena.

Za podrobne informacije o sosedski pomoči in pogodbah o delu vam je na razpolago Strojnik krožek Podjuna, 04230/692.

Dr. Hans Madritsch,
Kmečka izobraževalna
skupnost (KIS)

ko mladina zaman išče sogovornika ali vsaj razumevanje glede verske negotovosti, daje drobna knjižica primeren odgovor. Avtorja kardinal König in nemški

teolog Kremer jamčita za iskrene, prepričljive izjave. Ob knjigi ugotavljamo, da vsi nujno potrebujemo obsežen, jasen, utemeljen odgovor na odprta vprašanja o veri, o smislu življenja in o upanju. Žal je prevod jezikovno pomanjkljiv, toda „kratke razlage bistva krščanske vere za ljudi današnjega časa“ bo vsak, ki jo je z zanimanjem prebral, zares vesel. Mogoče tudi zato, ker nas boleče spominja, kako zelo je „cerkev“ pozabila na lastno obnovo, ki jo je narekoval 2. vatikanski koncil.

Kardinal Franz König-Jacob Kremer,
Živeti resnico v sedanjem trenutku,
132 str., Mohorjeva založba, Celovec 1992.

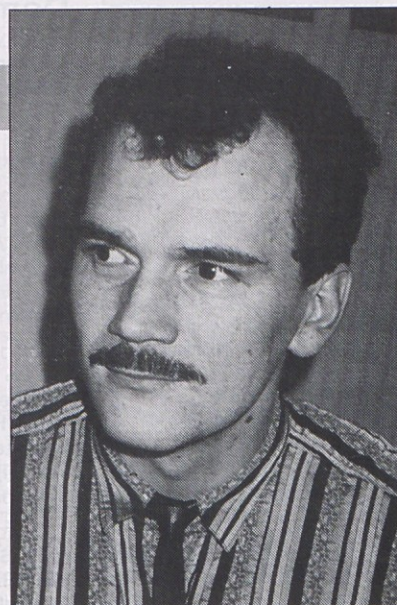
Alojz Angerer

Inž. Črtomir Jank

„Programe izdelujem tudi po naročilu!“

Inž. Črtomir Jank s svojim samostojnim podjetjem uspešno napreduje na področju računalništva. Izdeluje tudi programe.

Z inž. Jankom se je pogovarjal Franc Sadjak

IME: inž. Črtomir Jank

STAROST: 32

DOMA: v Kotmari vasi

POKLIC: računalniški strokovnjak

Sodobno računalništvo mu je kakor neozdravljiva bolezen, katere se ne more otresti – in se je tudi noče, saj si je iz konjička ustvaril poklic. Poklic, s katerim želi z novimi idejami opozoriti nase ter si zagotoviti povprečno življenjsko raven.

Preden pa se je v svojem samostojnem poklicu uveljavil, je bilo potrebno mnogo truda, učenja in potrebnih izpitov.

Inž. Črtomir Jank se je rodil v zgornjeavstrijskem glavnem in industrijskem mestu Linzu, kjer je s starši prebil svojih prvih deset let (oče Ivan Živkovič, delavec pri VOEST-u, in njegova žena Ivanka sta se izselila iz Slovenije). Tam je bila tudi majhna slovensko govoreča skupnost, v katero so bili vključeni tudi Živkoviči. Organizirali so tudi slovenske sv. maše, tako da je bil Črtomiru slovenski jezik vedno živ. Ko je Črtomiru bilo deset let, so se priselili na Koroško v Kotmaro vas, kjer so njegovi starši začeli graditi hišo. Črtomir pa je obiskoval Slovensko gimnazijo v Celovcu. Po zaključnem osmem letu gimnazije in maturi je šel študirat elektrotehniko na Dunaj. Nato je delal še razne tečaje, med drugim tudi računalniške. V tem času je začel tudi izdelovati pr-

ve programe za računalnike, in si tako zaslužil potreben denar. Preden se je vrnil na Koroško, je služil šest let v dveh podjetjih na Dunaju, kjer je brez izjeme opravljal računalniško delo.

Z Dunaja ga je pot vodila zopet na Koroško v Kotmaro vas, kjer je odprl lastno samostojno računalniško podjetje CRT (celovite računalniške rešitve). Pomen podjetja je, da nudi strankam vse, kar je za računalništvo potrebno – od nabave računalnikov, šolanja, inštalacije, pa tja do pomoči pri delu. Po naročilu pa izdeluje inž. Jank tudi posebne programe.

Prav znan na področju računalništva pa je postal Jank s posebnim programom, katerega je izdelal popolnoma sam po približno 600 urah dela. Program, ki se iemnuje A:Z:E, omogoča merjenje delovnega in projektne časa na osebnem računalniku brez elektroničnih dodatkov. Namenjen je v prvi vrsti podjetjem, primeren pa je tudi za osebno uporabo. Program A:Z:E se zadovoljivo prodaja, kar Janka še dodatno opogumlja za izdelavo novih ter spopolnitev starih programov.

Kaj je potrebno za izdelavo novega programa oz. kako se izdelava? Inž. Jank: „Najprej je potrebna zamisel, nato se izdelava prapodoba programa, katera se po povpraševanju oz. željah trga izpopolnjuje in oblikuje do konca. Šele nato se ugotovi, če se lahko prodaja ali ne.“ Program, katerega ustvari, je seveda njegova last. Dokončno izdelan program pa nato javno predstavlja v obliki člankov in oglasov. Poleg tega je včlanjen v „Österreichische Software-Börse“, ki omogoča predstavi-

tev in objavo novega programa v raznih časopisih in strokovnih publikacijah.

Zanimanje inž. Janka pa se ne osredotoča le na računalništvo oz. na poklic, temveč se udeležuje tudi na kulturnopolitičnem področju. V domačem kulturnem društvu SPD „Gorjanci“ je tajnik, sedaj za deželnozborske volitve pa je, sicer čisto na koncu liste, kandidat EL v volilnem okolišu I (Celovec mesto in Celovec dežela). Inž. Jank: „Sicer še nisem bil v politiki, toda kjer manjšini lahko koristim, sem to pripravljen tudi storiti. Zdi se mi, da je enotnost med koroškimi Slovenci nujno potrebna, še posebej sedaj, ko nas čakajo deželnozborske volitve. Mnenja sem, da vsak koroški Slovenec svoje svetovno-nazorsko gledanje brez pomislekov lahko izrazi pri državnoborskih volitvah, ko pa gre

„Če se večina odloči recimo za številko A, potem morajo tisti, ki so bili proti, to tudi upoštevati!“

inž. Črtomir Jank

za našo neposredno politično okolje, pa moramo vleči vsi za eno vrv!“ Lep primer demokracije vidi inž. Jank tudi v temeljnem glasovanju, kajti mnenja je, „če se večina odloči recimo za številko A, v našem primeru za skupno zastopstvo, potem morajo tisti, ki so bili proti, to tudi upoštevati“.

**ZVEZNA GIMNAZIJA IN ZVEZNA REALNA
GIMNAZIJA ZA SLOVENCE**
Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec

O B J A V A

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Prijavni rok za vpis v 1. razred in višje razrede ZG in ZRG za Slovence v Celovcu se prične v ponedeljek, 21. februarja 1994, in traja do ponedeljka, 28. februarja 1994. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 16.00 ure, ob petkih do 13.00 ure. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
2. Sprejemne izpite bo treba delati prijavljenemu učencu le v izjemnih primerih. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: **6. in 7. julij 1994.**
3. V naslednjih mesecih bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavi za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebnem sprejemnem izpitu.
4. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljiv je v tem primeru pogovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pisno na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

dv. sv. dr. Reginald Vospernik I. r.
ravnatelj

**VIŠJA ŠOLA ZA GOSPODARSKE POKLICE V
ŠT. PETRU PRI ŠT. JAKOBU V ROŽU**

O B J A V A

Vpisovanje v Višjo šolo za gospodarske poklice in v Gospodinjsko šolo bo letos od **21. do 28. februarja 1994.**

Gospodinjska šola je smiselna alternativa k politehničnemu letniku in je močno življenjsko orientiran zaključek obveznega šolanja. Zato daje poseben poudarek praktičnim predmetom: računalništvu, obdelavi besedil, kuharstvu in strežbi, gospodinjstvu, predelavi tekstilij.

Višja šola za gospodarske poklice vodi v petih letih do mature in s tem odpre pot na Pedagoško akademijo in na vse univerze. Kot poklicno izobraževalna šola pa seveda tudi omogoča neposreden vstop v poklicno življenje v gostinskih, trgovinskih, bančnih, pisarniških ipd. službah. Po uvedbi šolske avtonomije pa ima izobrazbena smer poseben poudarek na turizmu in gostinstvu.

Pogoji za sprejem: Uspešno zaključena 8. šolska stopnja na ljudski šoli, glavni šoli ali gimnaziji. Vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Za Višjo šolo sprejemni izpit, ki bo v sredo, **6. julija 1994**, na šoli.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni, po pošti ali po telefonu. Tiskovine za prijavo so na voljo v šolski pisarni, ki je vsak dan odprta od 8. do 15. ure, v sobotah do 12. ure, ali pa pri poklicnem svetovalcu na vaši šoli. Izpolnjene prijavnice oddajte osebno ali pa jih pošljite na šolski naslov vsaj do 28. februarja 1994. Priložite originalno polletno šolsko obvestilo ali od ravnatelja potrjen prepis.

Naslov: Višja šola za gospodarske poklice, Št. Peter 25, A-9184 Št. Jakob. Telefon: 04253/2750, faks: 275015

dr. Janko Zerzer
vodja šole

Dobrla vas

Muzikal „ZAJČJI FESTIVAL“

(James Krüss)
Čas: v soboto, 5. 2., ob 15.30 in ob 19.30

Kraj: v Glavni šoli v Dobrli vasi
Nastopa: Mladinska gledališka skupina Šrik-šrak-šruk Št. Jakob
Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrli vasi

Št. Jakob

PUSTOVANJE UPOKOJENCEV

Čas: v nedeljo, 13. 2., ob 14. uri
Kraj: v farni dvorani v Št. Jakobu
Prireditelj: Društvo upokojencev v Št. Jakobu

Škocijan

KONCERT

Čas: v nedeljo, 6. 2., ob 19. uri
Kraj: v dvorani (kapela) pod cerkvijo v Škocijanu
Nastopajo: PK Graški študentje, Janez Gregorič — kitara, musical „HAIR“
Prireditelj: Mlad. zbor Škocijan

Hej, otroci, starši, tete, strici

Katoliška prosveta in Otroška mladina vam predstavljata **SKRINJICO ŽELJA** na pustno soboto, 12. 2., ob 14. uri v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu. Pustno veselje za otroke in starše.
Prireditelji: Katoliška prosveta, Katoliška otroška mladina in KKZ

na pustno nedeljo, 13. 2., ob 11. uri v prostoru Pastoralnega centra, 10.-Oktober-Str. 25, I. nadstropje. Pustno veselje za otroke in starše.
Prireditelji: Združenje staršev Mohorjeve LŠ, Otroški vrtec „Naš otrok“, Katoliška prosveta

na pustno nedeljo, 13. 2., ob 14. uri v farni dvorani v Šmihelu.
Sprevod — krapi — pustno veselje
Prireditelja: Katoliška otroška mladina in KPD Šmihel

Bistrica nad Pliberkom
IZOBRAŽEVALNI TEČAJ
ZA VZGOJITELJICE V OTROŠKIH VRTCIH

— ples in gib v predšolski dobi
Čas: v soboto, 5. 2., ob 9. uri
Kraj: Werkhof Bistrica
Prireditelj: Krščanska kulturna zveza

Št. Lipš

Veseloigra: „KADAR SE ŽENSKI JEZIK NE SUČE“

Čas: v nedeljo, 6. 2., ob 9.15 (po maši)
Kraj: v farni dvorani v Št. Lipšu
Nastopa: Igralska skupina Vogrče
Prireditelj: Farna mladina Št. Lipš

Globasnica

TEKMA NA DOGAH (Fafßdaubennen)

Čas: v nedeljo, 6. februarja, ob 13. uri
Kraj: na hribu Monte-Pauli v Globasnici
Vabijo: Globaški bokvarji

IŠČEMO sodelavke/sodelavce za službo pri okencu (Schalter) in inozemski oddelek. V poštevh pridejo interesente/interesenti s primerno trgovsko osnovno predizobrazbo. Znanje tujih jezikov je zaželjeno. Nastop službe je možen takoj.

Prošnje naslovite na: Zvezo slov. zadrug v Celovcu, r. z. z o. j., Paulitschgasse 5—7, A-9020 Celovec/Klagenfurt (personalni oddelek).

STROKOVNA KMETIJSKO GOSPODINJSKA ŠOLA V ŠT. RUPERTU V VELIKOVCU

Sporočamo staršem in dekletom, ki se odločajo za nadaljnje šolanje, da sprejemamo za šolsko leto 1994/95 učenke v Strokovno kmetijsko gospodinjsko šolo.

V šoli je pouk v obeh deželnih jezikih. Šolo lahko obiskujejo dekleta že v 9. letu obveznega šolanja.

Pogoja za sprejem. To sta dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika. V primeru, da učenka 8. šolske stopnje ni dovršila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

Ob danih pogojih dobijo učenke državno podporo!

Namen šole. Predvsem poglobljanje dosedanje izobrazbe. Šola pa je nadvse primerna tudi za dekleta, ki si želijo ustanoviti lastno družino in zato razširiti in poglobiti znanje v šivanju, kuhanju in vodstvu gospodinjstva. Ker se v šoli polaga posebna važnost na spretnost v kuhanju, šivanju, ročnem delu in razne tehnike na likovnem področju, se dekleta usposobijo tudi za samostojno vodstvo gospodinjstva in kmečkega turizma. Šolanje daje tudi dobro podlago za uspešnejši uk v različnih poklicih.

Obvezni predmeti. To so verouk, slovenščina, nemščina, računstvo, politična vzgoja, umevanje življenja, zdravstvo, petje, telovadba, znanstvo o perilu in oblačilih, gospodinjstvo, nega otrok, hranoslovje, vrtnarstvo, gospodarstvo, strojepis, kuhanje, šivanje, ročnosti, računalništvo, ekologija.

Za šolo se lahko prijavite vsak čas!

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole:

9100 Velikovec, Klosterstr. 2. Telefon: 04232/3896.

ODPRTJE PISARNE

Sporočam, da sem s **1. februarjem** preložil pisarno iz 9170 Borovlje v **9020 Celovec, Herrengasse 14/I (na vogalu Ursulinengasse).** Telefon (0463) 50533-0, Fax (0463) 500128

Dr. Artur Roßbacher
javni notar

KRATKE ŠPORTNE VESTI

ŠAH

Po visoki zmagi vodstvo šahistov SŠZ

Šahisti Slovenske športne zveze/Carimpex I so v drugem krogu play off-tekmovanja za vstop v 1. razred slavili doslej najvišjo zmago v prvenstvu in hkrati prevzeli tudi vodstvo na lestvici. Dvoboj z Admiro iz Beljaka so igralci SŠZ dobili kar s 6,5:1,5. Zmagali so: Kovač, Hattenberger, D. Lukan, Ferm, I. Lukan, remizirali pa so Cuderman, Amrusch in Reichmann.

Že v prvem krogu je prva ekipa SŠZ igrala neodločeno 4:4 (proti močnem nasprotniku SG RBB Wolfsberg).

Lestvica po 2. krogu:

1. SŠZ/Carimpex I 10,5
2. Velikovec 10
3. Gospa Sveta 8,5
4. SG Wolfsberg 8,5
5. Možberk 7,5
6. Magistrat Celovec 7,5
7. WAC 6,5
8. Admira Beljak 5,5

SŠZ VABI V PLANICO

Ogled prvega poleta nad 200 metrov

Letos pričakujejo na svetovnem prvenstvu v poletih v Planici prvi polet nad **200 metrov**. Odgovorni so celo prepričani o novem svetovnem rekord. Še posebej zato organizira Slovenska športna zveza prevoz z avtobusom (podjetje Sienčnik) v nedeljo, 20. marca 1994.

Prijave in podrobnejše informacije do 20. februarja 1994 pri Slovenski športni zvezi, 10. Oktoberstr. 25, 9020 Celovec; tel.: 0463/512528-30 ali faks 0463/512528-22.

Ker je število prijav omejeno, bodo odgovorni SŠZ upoštevali vrstni red prijav!

Prijava je veljavna z vplačilom šil. 150.— za vožnjo.

ŠPORTNI KLUB GLOBASNICA VABI NA

Disco večer – pižamaparty

V petek, **11. februarja 1994 (ob 20. uri)**, vabi športni klub Globasnica na disco-večer, v kletne prostore gostišča Juenana v Čepičah pri Globasnici.

Vabljeni niso le mladi ljubitelji disco-glasbe, temveč vsi, katerim je globaški športni klub pri srcu.

Pokal prijateljstva za ŠD Št. Janž

ŠD Št. Janž je osvojilo pokal prijateljstva treh dežel, čeprav so manjkale zvezde kluba, kot na primer Daniel Užnik in najboljša dekleta.

Jasno najboljši so bili tokrat Šentjanžani.

Že sedmič sta SK Devin in SK Snežnik pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih športnih društev v Italiji organizirala pokal prijateljev treh dežel. Tokrat se je udeležilo nad 300 tekmovalcev iz Italije, Slovenije in Avstrije.

Slovenska športna zveza je letos po daljšem odmoru organizirala sodelovanje pri pokalu. Tako se je udeležilo nad 60 tekmovalcev tudi iz Koroške (ŠD Št. Janž, DSG Sele in SPD „Zarja“), si so osvojili vrsto prvih nagrad. Najuspešnejši pa so bili smučarji iz Št. Janža, ki so zmagali prehodni pokal prijateljstva treh dežel.

rezultati:

veterani: 1. Hanzi Pscheider (Št. Janž)
ml. cicibanke: 1. Sarah Dovjak (Sele)

cicibanke: 3. Melanie Dovjak (Sele)
cicibani: 2. Stefan Krasnik, 3. Roman Kropivnik (oba Št. Janž)
ml. pionirke: 1. Katrin Rust, 2. Angela Wieser (oba Št. Janž), 3. Simone Wassner (Sele)
ml. pionirji: 1. Alexander Schönlieb, 2. Markus Slanschek, 3. Patrik Dovjak (vsi Št. Janž)
pionirke: 1. Eva Moschitz (Št. Janž)
pionirji: 2. Egon Wassner (Sele), 3. Alexander Rust (Št. Janž)
ml. mladinke: 3. Veronika Roblek (Sele)
ml. mladinci: 4. Martin Gabriel (Št. Janž)
mladinci: 1. Peter Moschitz (Št. Janž), 3. Christian Oschina (Zarja)
članice: 1. Liza Moschitz (Št. Janž)
člani: 1. in najboljši dneva Jozi Partl (Št. Janž), 4. Manfred Maloveršnik (Zarja)
st. člani: 1. Hans Obiltschnig, 2. Manfred Maierhofer (oba Št. Janž)

uvrstitve društev:

1. SD Št. Janž 414
2. SK Portorož 248
3. SK Devin 247
4. DSG Sele
9. SPD „Zarja“ Železna Kapla

Zopet vrhunski rezultat Daniela Užnika

Fis-superveleslalom v Ellmau na Tirolskem je bil tokrat čisto po okusu Daniela Užnika. Progo je izpeljal skorajda brez napake, za pa je le-ta postajala od tekmovalca do tekmovalca hitrejša. Tako sta ga, sicer le za nekaj stotink sekunde, v svojem letniku prehitela še dva tekmovalca, toda za sprejem v kader naraščaja ÖSV sta ta dva jasno za Užnikom. Po pravil pa si je zopet Fis-točke, kar je bistvenega pomena.

Najboljša dneva na prvenstvu ASKÖ – Silvana Oraže (več v naslednji številki)

Dobljeni v četrtn finalu

Jasna zmaga Dobljanov (3:1) proti Ex z Dunaja v osmini finala avstrijskega odbojarskega pokala.

Ekipo Ex iz Dunaja sestavljajo nekdanji avstrijski reprezentanti, ki tekmujejo v regionalni ligi. Kako velika je razlika ravni med zvezno in regionalno ligo, je bilo zopet jasno vidno. Domačini z Dunaja so le v tretjem nizu, ko so Dobljani popolnoma popustili, pogostokrat točkovali ter zmagali celo niz. V četrtem pa je zopet zadostovalo „60-odstotno razpoloženje“ za jasno zmago, je dejal trener Branko Golob.

V naslednjem krogu pokala morajo Dobljani, kot že v preteklem letu, zopet k superligi v Salzburg. Žrebanje pa je žalibog nepregledna prednost odgovornih avstrijske odbojarske zveze na Dunaju, tako da tudi manipulacija ni izvzeta. Dejstvo, da ima nižje-razredni klub prednost tekme na

domačem igrišču, pa je očitno tudi le prazno reklo...

V soboto se nadaljuje prvenstvo; Dob mora zopet na tuje v Gleisdorf, kjer pričakuje trener Dobljanov Golob težko tekmo. Golob: „Gleisdorf je izredno neprijetna ekipa!“ Ker nekateri Dobljani med tednom niso mogli vedno trenirati, je trener Golob kar nekoliko negotov. Kljub temu so igralci zanesljivi, kajti trenutno se iz tekme v tekmo stopnjujejo. Šteje zopet le zmaga.

ZVEZNA ODBOJKARSKA LIGA PRVENSTVENI KROG

1. SVS Transver	2	2	0	6:2	18
2. Wat Kagran	2	1	1	5:3	13
3. Dob	2	1	1	4:3	11
4. Enns	2	1	1	3:4	10
5. Linz	3	1	2	3:8	7
6. Gleisdorf	3	0	3	4:9	6

SMUŠARSKI SKOKI

F. Wiegele 14 na avstrijskem prvenstvu

Na avstrijskem prvenstvu na veliki skakalnici (v Murau), je Zahomčan Franci Wiegele zopet odrezal kar zadovoljivo. V skupini članov je zasedel 9. mesto, v skupnem seštevku vse nastopajočih, pa je bil 14. S tem je zopet pokazal, da še ne sodi k „starim železom“.

Ta konec tedna pa je avstrijsko prvenstvo na 85-metrski skakalnici v Beljaku, katerega se bodo udeležili tudi vsi boljši Zahomčani (F. Wiegele, Kuglitsch, Kaiser, Riefenthaler in Müller.

Otroški pokal v Vrbi: starejši otroci:

2. Christian Oschovnik
- mlajši otroci:
2. Matija Druml
4. Martin Kuglitsch

Pri vseh klubih, kjer je igral, je postal prvak - novi legionar SAK Tomislav Bošnjak

Z mrzlega severa v Celovec k SAK

Peščica novih pri SAK: (z leve) Werner Urschitz (napadalec), Mario Pihorner (napadalec), Tomislav „Tomi“ Bošnjak (sredinski igralec), Gerald Kummer (vratar), Roman Koncilia (branilec), Christian Petschenig (napadalec) slika NT/Fera

Prehodni rok je mimo in večina klubov v koroški ligi se je okrepla. Jasno, da tudi SAK, čeprav prvotno zaželenega igralca (Salfeldnerja) ni dobil. Le-ta se je priključil jesenskemu prvaku VSV, ki je gotovo tudi vigredi prvi kandidat za naslov prvaka. Toda tudi SAK ima visoko zastavljene cilje, med drugim tretji naslov koroškega prvaka zaporedoma. Temu primerno se je okrepil ter pridobil naslednje nove igralce:

■ **Tomislav Bošnjak** – Bošnjak je po značaju defenziven sredinski igralec, ki pa je tudi nevaren pred nasprotnim golom. Tako je bil jeseni preteklega leta najboljši strellec pri prvaku II.slovenske lige Avto bum. Bošnjak je star 30 let in je nekaj let igral v tujini kot profesio-

nalec: eno leto na Malti (Ajax Rabat) in dve v Islandiji (Vikingsur Reykyavik). S to ekipo je zmagal državni pokal ter zastopal Islandijo tudi v evropskem pokalu. Prej pa je igral v Sarajevu ter s to ekipo postal prvak nekdanje Jugoslavije. Tudi z Olimpijo Ljubljano je postal prvak. Igral pa je še v reprezentanci nekdanje Jugoslavije (pod 21).

- **Christian Petschenig** – 19-letni napadalec je prišel iz Velikoveca in sodi med najbolj perspektivne mlade napadalce na Koroškem.
- **Werner Urschitz** – nam je še vsem dobro znan, saj je pred letom že igral za SAK.
- **Mario Pihorner** – tudi Pihorner je že igral pri SAK, v času,

ko je bil Jagodič trener.

- **Gerald Kummer** – mlad perspektivni vratar, ki želi pri Dalanoviču dobiti potrebno vratarško šolo. Kummer je zamenjal dolgoletnega drugega vratarja SAK Wastiana, ki je šel v Klopinj, odkoder je prišel Kummer.
- **Roman Koncilia** – mlad igralec SAK se je zopet vrnil, medtem ko je igral pol leta v Rikarji vasi.

Trener dr. Ramšak je s pridobitvijo novih igralcev v bistvu zadovoljen, vesel je predvsem novega legionarja Bošnjaka. Ramšak: „Takšnega igralca sem že dolgo iskal, kajti igra isto vlogo, katero sem v zadnjem času sam igral pri SAK. Tak igralec nam bo storil še mnogo veselja!“

Bošnjak je poleg Savića in Vrabca tretji legionar pri SAK. Igrati pa je dovoljeno le dvema. Ramšak: „Kdo bo igral, oz. kateri legionar bo le na rezervni klopi, se bo določilo iz tekme v tekmo. Vsi trije pa imajo enake priložnosti!“

Jutri se bo ekipa, oz. novi igralci, prvič predstavili, in sicer v Srejah (pričetek ob 13. uri), kjer so načrtovane kar tri tekme. Nasprotniki bodo Klopinj, Železna Kapla in Sinča vas.

NOGOMET
V DVORANI

Mladi Sakovci letos na vseh turnirjih

Kako se je letos v dvorani odrezal naraščaj klubov, o katerih redno poročamo v Našem tedniku?

Selani nimajo ekipe naraščaja, **Šmihelčani** svojo edino ekipo (U 16) niso prijavili za koroško prvenstvo, **Dobrolčani** in **Globašani** pa so svoji dve ekipi prav tako pustili pozimi doma.

Železna Kapla je s svojo U 12 nastopila v 1. krogu v Borovljah, toda nasporniki so bili očitno precej premočnejši. Proti **SAK U 12** (trener Silvo Kumer) so izgubili kar 0:9 in tako izpadli. SAK U 12 se je poleg Brnce kvalificirala za vmesni finale, ki ga bodo odigrali 20. februarja. V tej ekipi je na zadnjem turnirju izstopal mladi Hanzej Nachbar, ki je dal kar 11 golov. **SAK U 14** (trener mag. Mirko Oraže) je suvereno osvojila v predkrogu 1. mesto in bo igrala v nedeljo popoldan v Vetrinju za finale.

SAK U 16 (trener Janko Woschitz) je osvojila na koroškem prvenstvu 7. mesto, isto mesto je dosegla ekipa preteklo nedeljo v Wolfsbergu. Mladinci pa so letos pozimi sodelovali na 5 turnirjih. Za razočaranje so poskrbeli **juniorji SAK (U 19)**, ki so dosegli le 9. mesto. Upanje na uvrstitev spredaj pa ima še ekipa **SAK U 10** iz Pliberku. Celu zimo pridno trenira in upa 20. februarja doseči 2. krog koroškega prvenstva. Zelo aktivni starši te ekipe bodo s svojimi varovanci v semestralnih počitnicah šli na priprave v Medulin.

VSTOPNICA
EINTRITTSKARTE

**Travestie
Revue
Show**

SOBOTA/SAMSTAG
12. 2. 94, 20.00

**ŠOŠTAR
GLOBASNICA**

„HERRN-LICHE DAMEN
Show“

Konjiček smučanje

Strokovnjak pripravlja že najmlajše na smučarske tekme

Ravnatelj bilčovške ljudske šole Erih Užnik ni le odličen pedagog, ampak tudi eden najbolj izkušenih in uspešnih trenerjev mladih smučarjev. Da ima Bilčovs uspešen smučarski naraščaj, za to skrbi v prvi vrsti Erih Užnik, ki se tedensko vozi s skoraj 40 otroki na bližnja smučišča in jih kot strokovnjak pripravlja na smučarske tekme. Lepo število teh otrok tekmuje tudi za Športno društvo Št. Janž, kjer z njimi dodatno trenira še Hanzi Pscheider.

Posebno prizadevanje za delo s smučarskim naraščajem pa kažejo v Bilčovsu tudi številni starši, ki so zvesti spremljevalci otrok in za ta konjiček žrtvujejo tudi mnogo svojega prostega časa. Največje zadoščanje zanje pa je seveda uspeh otrok, ki se medtem vedno bolj uveljavljajo tudi pri večjih tekmovanjih.

Gostilna Jokl začasno zaprta

V sredo zvečer so nastavljeni gostilne Jokl demonstrativno ugasnili luči in zaprli vrata. To zaradi internih nesporazumov in zaradi dejstva, da že tri mesece niso dobili plač.

Do neprijetnega položaja je prišlo kljub dejstvu, da je bil napovedan klubski večer društva Club tre popoli, in so bili nekateri člani že zbrani v gostilniških prostorih. Gostje so bili priče emocionalnih pogovorov med poslovodkinjo in predsednikom ZSO dr. Marjanom Sturmom, ki je k poskusom reševanja konfliktov pritegnil tudi še svojega brata Tonča Sturma, predsednika Jokla. Beseda „šefa“, da bi nastavljeni spet prijeli za delo in točili naprej pijače, ni zalegla. Člani Cluba tre popoli kakor tudi drugi gostje so si morali poiskati ta večer druge gostilniške prostore.

Problemov ta večer ni bilo možno rešiti. Zato so natakarice odložile svoje predpasnike in na zaprta vrata napisale, da bo gostilna ostala v naslednjih dneh zaprta. Škoda!

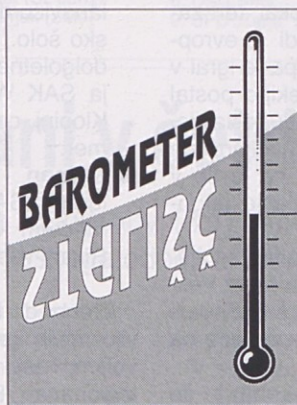
Franc Wiegele, trener zahomških skakalcev: „Najprej moram reči, da sem že sam doživel nesrečo, ko se je neki skakalec ubil. To je gotovo najhujši trenutek, katerega lahko doživiš. Še bolj grenko pa je gotovo, če se ponesreči nekdo, katerega si sam nagovoril za šport in te starši nato obsojajo. Smučarski skoki pa so manj nevarni kot smuk, zato je tudi riziko manjši.“

Daniel Užnik, smučar: „Rad vozim smuk in se ga tudi vedno veselim, čeprav starše gotovo skrbi. Ker so proge, na katerih tekmujejo, v primerjavi s programi za svetovni pokal, razmeroma lahke, je tudi riziko manjši. Moram reči, da strahu na progi ne poznam. So botna nesreča me je izredno prizadela, toda kot športnik moram enostavno izpodriniti.“

Tatjana Zablatnik, smučarka: „Ekstremne hitrosti, ki jih zahteva smuk, ne tvegam. Pri vseh drugih disciplinah, tako tudi v super-G, pa mislim, da ni posebnega rizika. Peljem tako, da obvladam svoje telo in smučī. Tudi po nesreči Ulli Meier ne mislim, da živijo smučarji s posebnim rizikom. Če bi me bilo strah, pri tekmovanju ne bi šla na štart.“

Ekstremni šport – vračunano tveganje?

Pripravila H. Stingler
in F. Sadjak

Gusti Zablatnik, oče in trener: „V zadnjih letih so se varnostne naprave za smučarske tekme skorajda optimirale. Da bi se mojemu otroku lahko zgodilo kaj podobnega kot Ulli Meier, na to ne niti mislim. Vem, da se hčerka znajde tudi na zahtevni progi in zato me ni strah če pelje visoko hitrost. Če pa se mi bi zdela progā prenevarna, hčerke ne bi pustil na štart.“

Joško Maloveršnik, predsednik SSD Obir: „Da je šport kalikuliran rizik, je jasno. Kljub temu pa sem mnenja, da so nevarnosti na cesti ali pa pri delu bistveno večje, kar dokazujejo tudi statistike. Vsak športnik, ki želi doseči večji uspeh, se zaveda, da tvega poškodbe, vendar ne preišljuje preveč o tem, ker ima pred očmi do-ločen cilj in ob uspehih pozabi na tveganje.“

Slavko Tschertou, študent: „Brez dvoma je tako, da so ekstremni športniki, bodisi smučarji ali pa tudi alpinisti in seveda tudi drugi, izpostavljeni nadpovprečni nevarnosti. Mislim, da se športniki tega tudi zavedajo, vendar dvomim, da kdo dejansko misli, kako se spušča v smrtno nevarnost. Moški pa so že po naravi pripravljeni vzeti nase večje tveganje kot ženske.“